

Z A K O N

**O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O
TRGOVINI USLUGAMA SPORAZUMA O IZMENI I
PRISTUPANJU SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI U
CENTRALNOJ EVROPI**

Član 1.

Potvrđuje se Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi, sačinjen u Tirani, 18. decembra 2019. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

**ADDITIONAL PROTOCOL 6 ON TRADE IN SERVICES
TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO
THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT**

Preamble

The Parties to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement" (hereinafter called "the Parties")

Bearing in mind the Preamble, the objectives, as set out in Article 1, and Chapter VI (Articles 26 to 29) of the Central European Free Trade Agreement 2006 (CEFTA 2006) relating to trade in services, including electronic commerce, the Parties will gradually achieve a progressive liberalization of their services markets in accordance with Article V of the General Agreement on Trade in Services (GATS) of the World Trade Organization (WTO);

Recognising that the liberalization of both goods and services in the framework of CEFTA 2006 shall act as avenue for achieving the objectives of economic development and growth in the region by expanding intra-regional investment and production opportunities;

Desiring to create favourable conditions for the development and diversification of trade between the Parties and for the promotion of commercial and economic co-operation in services;

Considering that the services sector plays an increasing role in the economies and trade of the Parties, with great potential to enhance intra-regional trade in services in a mutually beneficial manner;

No provision of this Protocol may be interpreted as exempting the Parties from their respective rights and obligations under their international agreements, including their existing regional and bilateral trade agreements and the WTO Agreement;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

1. For the purposes of this Protocol:
  - (a) "measure" means any measure by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action, or any other form;
  - (b) "supply of a service" includes the production, distribution, marketing, sale and delivery of a service;
  - (c) "measures by Parties affecting trade in services" includes measures in respect of:
    - (i) the purchase, payment or use of a service;
    - (ii) the access to and use of, in connection with the supply of a service, services which are required by those Parties to be offered to the public generally;
    - (iii) the presence, including commercial presence, of persons of a Party for the supply of a service in the territory of another Party;

- (d) "commercial presence" means any type of business or professional establishment, including through:
- (i) the constitution, acquisition¹ or maintenance of a juridical person, or
  - (ii) the creation or maintenance of a branch or a representative office, within the territory of a Party for the purpose of supplying a service;
- (e) "sector" of a service means:
- (i) with reference to a specific commitment, one or more, or all, subsectors of that service, as specified in a Party's Schedule,
  - (ii) otherwise, the whole of that service sector, including all of its subsectors;
- (f) "service of another Party" means a service which is supplied:
- (i) from or in the territory of that other Party, or in the case of maritime transport, by a vessel registered under the laws of that other Party, or by a person of that other Party which supplies the service through the operation of a vessel and/or its use in whole or in part; or
  - (ii) in the case of the supply of a service through commercial presence or through the presence of natural persons, by a service supplier of that other Party;
- (g) "service supplier" means any natural or juridical person that supplies a service;²
- (h) "monopoly supplier of a service" means any person, public or private, which in the relevant market of the territory of a Party is authorized or established formally or in effect by that Party as the sole supplier of that service;
- (i) "service consumer" means any person that receives or uses a service;
- (j) "person" means either a natural person or a juridical person;
- (k) "natural person" means a national of a Party according to its domestic legislation;
- (l) "natural person of another Party" means a natural person who resides in the territory of that other Party or any other Party, and who under the law of that other Party: (i) is a national of that other Party; or (ii) has the right of permanent residence in that other Party.
- (m) "juridical person" means any legal entity duly constituted or otherwise organized under applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately-owned or governmentally-owned, including any corporation, trust, partnership, joint venture, sole proprietorship or association;
- (n) "juridical person of a Party" means:

---

¹ The term "acquisition" shall be understood as including capital participation in a juridical person with a view to establishing or maintaining lasting economic links.

² Where the service is not supplied directly by a juridical person but through other forms of commercial presence such as a branch or a representative office, the service supplier (i.e. the juridical person) shall, nonetheless, through such presence be accorded the treatment provided for service suppliers under this Protocol. Such treatment shall be extended to the presence through which the service is supplied and need not be extended to any other parts of the supplier located outside the territory where the service is supplied.

a juridical person set up in accordance with the laws of a Party, and having its registered office, central administration, or principal place of business in the territory of that Party. Should the juridical person have only its registered office or central administration in the territory of a Party it shall not be considered as a juridical person of that Party, unless it engages in substantive business operations in that Party;

a juridical person is:

- (i) "owned" by persons of a Party if more than 50 per cent of the equity interest in it is beneficially owned by persons of that Party;
  - (ii) "controlled" by persons of a Party if such persons have the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions;
  - (iii) "affiliated" with another person when it controls, or is controlled by, that other person; or when it and the other person are both controlled by the same person;
- (o) "subsidiary" of a juridical person of a Party means a juridical person which is effectively controlled by another juridical person of that Party;
  - (p) "branch" of a juridical person of a Party means a place of business not having legal personality which has the appearance of permanency, such as the extension of a parent body, has a management and is materially equipped to negotiate business with third parties so that the latter, although knowing that there will if necessary be a legal link with the parent body, the head office of which is abroad, does not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension;
  - (q) "direct taxes" comprises all taxes on total income, on total capital or on elements of income or of capital, including taxes on gains from the alienation of property, taxes on estates, inheritances and gifts, and taxes on the total amounts of wages or salaries paid by enterprises, as well as taxes on capital appreciation;
  - (r) "Schedule" means the Schedule referred to in Article 6 and contained in Annex III;
  - (s) "specific commitment" means a specific commitment set out in the Schedule referred to in Article 6;
  - (t) "aircraft repair and maintenance services" means such activities when undertaken on an aircraft or a part thereof while it is withdrawn from service and do not include so-called line maintenance;
  - (u) "selling and marketing of air transport services" means opportunities for the air carrier concerned to sell and market freely its air transport services including all aspects of marketing such as market research, advertising and distribution; these activities do not include the pricing of air transport services nor the applicable conditions;
  - (v) "computer reservation system (CRS) services" means services provided by computerised systems that contain information about air carriers' schedules, availability, fares and fare rules, through which reservations can be made or tickets may be issued;
  - (w) "air traffic rights" means the right for scheduled and non-scheduled air transport services to operate and/or to carry passengers, cargo and mail for remuneration

or hire from, to, within, or over the territory of a Party, including points to be served, routes to be operated, types of traffic to be carried, capacity to be provided, tariffs to be charged and their conditions, and criteria for designation of airlines, including such criteria as number, ownership, and control.

Article 2

Scope and Coverage

1. This Protocol applies to measures adopted or maintained by the Parties affecting trade in services. It applies to all services sectors, except as indicated in paragraph 4.
2. For the purposes of this Protocol, trade in services is defined as the supply of a service:
  - (a) from the territory of one Party into the territory of any other Party;
  - (b) in the territory of one Party to the service consumer of any other Party;
  - (c) by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party;
  - (d) by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.
3. For the purposes of this Protocol:
  - (a) "measures by Parties" means measures taken by:
    - (i) central, regional or local governments and authorities; and
    - (ii) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities;

In fulfilling its obligations and commitments under the Protocol, each Party shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure their observance by regional and local governments and authorities and non-governmental bodies within its territory;

  - (b) "services" includes any service in any sector except services supplied in the exercise of governmental authority;
  - (c) "a service supplied in the exercise of governmental authority" means any service which is supplied neither on a commercial basis, nor in competition with one or more service suppliers.
4. In respect of air transport services, this Protocol shall not apply to measures affecting air traffic rights or measures affecting services directly related to the exercise of air traffic rights. This Protocol applies to aircraft repair and maintenance services, selling and marketing of air transport services and computer reservation system (CRS) services.
5. This Protocol shall not apply to laws, regulations or requirements governing the procurement by governmental agencies of services purchased for governmental purposes and not with a view to commercial resale or with a view to use in the supply of services for commercial sale.
6. This Protocol shall not apply to any subsidies or grants provided by a Party, including government-supported loans, guarantees and insurance.

Article 3

Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Party shall accord immediately and unconditionally to services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than the treatment it accords to like services and service suppliers of any non-Party.
2. If a Party accords treatment to services and service suppliers under an existing or future international agreement with a non-Party, the Party concerned shall, upon request by another Party, enter into negotiations so as to incorporate into this Protocol treatment no less favourable than that accorded to services and service suppliers under the international agreement concerned.
3. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under a Stabilisation and Association Agreement with the EU, or under the Association Agreement between the Republic of Moldova and the EU, shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under the domestic legislation that a Party enacted for purposes of its accession to the EU shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2.
4. This Article shall not be construed to prevent any Party from conferring or according advantages to adjacent countries in order to facilitate exchanges limited to contiguous frontier zones of services that are both locally produced and consumed.

Article 4

Market Access

1. With respect to market access through the modes of supply identified in Article 2 paragraph 2, each Party shall accord services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than that provided for under the terms, limitations and conditions agreed and specified in its part of the Schedule.
2. In sectors where market-access commitments are undertaken, the measures which a Party shall not maintain or adopt either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in its part of the Schedule, are defined as:
  - (a) limitations on the number of service suppliers whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirement of an economic needs test;
  - (b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
  - (c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test;³
  - (d) limitations on the total number of natural persons that may be employed in a particular service sector or that a service supplier may employ and who are necessary for, and directly related to, the supply of a specific service in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
  - (e) measures which restrict or require specific types of legal entity or joint venture through which a service supplier may supply a service; and

---

³ Subparagraph 2(c) does not cover measures of a Party which limit inputs for the supply of services.

- (f) limitations on the participation of foreign capital in terms of maximum percentage limit on foreign shareholding or the total value of individual or aggregate foreign investment.

3. No Party shall introduce in its territory any new restrictions on the supply of services, as defined by Article 2 paragraph 2, except as otherwise provided for in this Protocol.

Article 5

National Treatment

1. In the sectors inscribed in its part of the Schedule, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Party shall accord to services and service suppliers of any other Party, in respect of all measures affecting the supply of services, treatment no less favourable than that it accords to its domestic like services and service suppliers.⁴

2. A Party may meet the requirement of paragraph 1 by according to services and service suppliers of any other Party, either formally identical treatment or formally different treatment to that it accords to its domestic like services and service suppliers.

3. Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Party compared to like services or service suppliers of any other Party.

Article 6

Schedule of Specific Commitments

1. Each Party shall set out in a consolidated Schedule the specific commitments it undertakes under this Protocol. With respect to sectors where such commitments are undertaken, the Schedule shall specify:

- (a) terms, limitations and conditions on market access;
- (b) conditions and qualifications on national treatment;
- (c) where appropriate, the time-frame for the implementation of such commitments; and
- (d) where appropriate, the date of entry into force of such commitments.

2. The Parties' Schedule of specific commitments is set out in Annex III and shall form an integral part of this Protocol.

Article 7

Modification of Schedules

The Parties shall, upon written request by a Party notified to the Subcommittee on Trade in Services, hold consultations to consider any request to modify a specific commitment of the requesting Party. The consultations shall be held within three months after the requesting Party notified its request to the Subcommittee on Trade in Services. In the consultations, the Parties shall aim to maintain a general level of mutually advantageous commitments no less favourable to trade than that provided for in the Schedule of specific commitments prior to such consultations. Any modification of specific commitments is subject to the procedures set out in Article 47 of the CEFTA 2006.

---

⁴ Specific commitments assumed under this Article shall not be construed to require any Party to compensate for any inherent competitive disadvantages which result from the foreign character of the relevant services or service suppliers.

Article 8

Movement of Natural Persons

1. The rights and obligations of the Parties in respect of the movement of natural persons supplying services in a Party shall be governed by Annex I to this Protocol. Natural persons covered by a specific commitment of a Party shall be allowed to supply the service in that Party in accordance with the terms of that commitment.
2. This Protocol shall not apply to measures affecting natural persons seeking access to the employment market of a Party, nor shall it apply to measures regarding citizenship, residence or employment on a permanent basis.
3. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from applying measures to regulate the entry of natural persons into, or their temporary stay in, their territory, including those measures necessary to protect the integrity of, and to ensure the orderly movement of natural persons across their borders, provided that such measures are not applied in such a manner as to nullify or impair the benefits accruing to any Party under the terms of a specific commitment.

Article 9

Transparency

1. Each Party shall publish promptly and, except in emergency situations, at the latest by the time of their entry into force, all relevant measures of general application which pertain to or affect the operation of this Protocol. International agreements pertaining to or affecting trade in services to which a Party is a signatory shall also be published.
2. Where publication as referred to in paragraph 1 is not practicable, such information shall be made otherwise publicly available.
3. Each Party shall establish a Contact Point for Services as provided for in Article 44 of CEFTA 2006.
4. Each Party shall promptly and at least annually inform the Subcommittee on Trade in Services of the introduction of any new, or any changes to existing, laws, regulations or administrative guidelines which significantly affect trade in services covered by its specific commitments under this Protocol.
5. Each Party shall, to the extent practicable, provide in advance information on any relevant measure of general application that the Party proposes to adopt in order to allow an opportunity for other Parties to comment on the measure. The information shall be provided to the other Parties through the Subcommittee on Trade in Services and the Contact Points for Services shall be the means for such communications.
6. Any Party may notify to the Subcommittee on Trade in Services any measure by any other Party, which it considers to affect the operation of this Protocol.

Article 10

Domestic Regulation

1. Consistent with the provisions of this Protocol, the Parties retain the right to regulate, and to adopt new regulations, to meet legitimate policy objectives.
2. In sectors where specific commitments are undertaken, each Party shall ensure that all measures of general application affecting trade in services are administered in a reasonable, objective and impartial manner.

3. (a) each Party shall maintain or institute as soon as practicable judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected service supplier, for the prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting trade in services. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, the Party shall ensure that the procedures in fact provide for an objective and impartial review.
- (b) the provisions of subparagraph (a) shall not be construed to require a Party to institute such tribunals or procedures where this would be inconsistent with its constitutional structure or the nature of its legal system.
4. Where authorization is required for the supply of a service on which a specific commitment has been made, the competent authorities of a Party shall, within a reasonable period of time after the submission of an application considered complete under domestic laws and regulations, inform the applicant of the decision concerning the application. At the request of the applicant, the competent authorities of the Party shall provide, without undue delay, information concerning the status of the application.
5. With a view to ensuring that measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures do not constitute unnecessary barriers to trade in services, the Subcommittee on Trade in Services shall, through appropriate bodies it may establish, develop any necessary disciplines. Such disciplines shall aim to ensure that such requirements are, *inter alia*:
- (a) based on objective and transparent criteria, such as competence and the ability to supply the service;
- (b) not more burdensome than necessary to ensure the quality of the service;
- (c) in the case of licensing procedures, not in themselves a restriction on the supply of the service.
6. (a) in sectors in which a Party has undertaken specific commitments, pending the entry into force of disciplines developed in these sectors pursuant to paragraph 5, the Party shall not apply licensing and qualification requirements and technical standards that nullify or impair its specific commitments in a manner which:
- (i) does not comply with the criteria outlined in subparagraphs 5(a), (b) or (c); and
- (ii) could not reasonably have been expected of that Party at the time it made the specific commitments in those sectors.
- (b) in determining whether a Party is in conformity with the obligation under paragraph (a), account shall be taken of international standards of relevant international organizations⁵ applied by that Party.
7. In sectors where specific commitments regarding professional services are undertaken, each Party shall provide for adequate procedures to verify the competence of professionals of any other Party.
8. The Parties will review issues of domestic regulation within two years of the entry into force of this Protocol. Upon the request of one or more Parties, the Parties will enter into

---

⁵ The term "relevant international organizations" refers to international bodies whose membership is open to the relevant bodies of at least all Members of the World Trade Organization (WTO).

negotiations on domestic regulation disciplines to be incorporated into this Protocol, as an Annex or otherwise.

Article 11

Recognition

1. For the purpose of the fulfilment of its relevant standards or criteria for the authorisation, licensing or certification of service suppliers, each Party shall give due consideration to any requests by another Party to recognise the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in that other Party. Such recognition may be based upon an agreement or arrangement with that other Party, or be accorded autonomously.
2. Where a Party recognises, by agreement or arrangement, the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted, in the territory of a non-party, that Party shall afford adequate opportunity for the other Parties to negotiate their accession to such an agreement or arrangement, whether existing or future, or to negotiate a comparable agreement or arrangement with it. Where a Party accords recognition autonomously, it shall afford adequate opportunity for any other Party to demonstrate that the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in the territory of that other Party should also be recognised.
3. A Party shall not accord recognition in a manner which would constitute a means of discrimination between the Parties in the application of its standards or criteria for the authorization, licensing or certification of services suppliers, or a disguised restriction on trade in services.
4. The Parties shall conclude the necessary processes to develop mutual recognition agreements or arrangements for the regulated professions after the entry into force of this Protocol.

Article 12

Monopolies and Exclusive Service Suppliers

1. Each Party shall ensure that any monopoly supplier of a service in its territory does not, in the supply of the monopoly service in the relevant market, act in a manner inconsistent with that Party's obligations under Article 3 and its specific commitments.
2. Where a Party's monopoly supplier competes, either directly or through an affiliated company, in the supply of a service outside the scope of its monopoly rights and which is subject to that Party's specific commitments, the Party shall ensure that such a supplier does not abuse its monopoly position to act in its territory in a manner inconsistent with such commitments.
3. The Subcommittee on Trade in Services may, at the request of a Party which has a reason to believe that a monopoly supplier of a service of any other Party is acting in a manner inconsistent with paragraph 1 or 2, request the Party establishing, maintaining or authorizing such supplier to provide specific information concerning the relevant operations.
4. The provisions of this Article shall also apply to cases of exclusive service suppliers, where a Party, formally or in effect, (a) authorizes or establishes a small number of service suppliers and (b) substantially prevents competition among those suppliers in its territory.

Article 13

Business Practices

1. The Parties recognize that certain business practices of service suppliers, other than those falling under Article 12, may restrain competition and thereby restrict trade in services.
2. Each Party shall, at the request of any other Party, enter into consultations with a view to eliminating practices referred to in paragraph 1. The Party addressed shall accord full and sympathetic consideration to such a request and shall cooperate through the supply of publicly available non-confidential information of relevance to the matter in question. The Party addressed shall also provide other information to the requesting Party, subject to its domestic law and to the conclusion of satisfactory agreement concerning the safeguarding of its confidentiality by the requesting Party.

Article 14

Payments and Transfers

1. Except under the circumstances envisaged in Article 15, a Party shall not apply restrictions on international transfers and payments for current transactions with another Party relating to its specific commitments.
2. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, and if the cross-border movement of capital is an essential part of the service itself, that Party is thereby committed to allow such movement of capital. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, it is thereby committed to allow related transfers of capital into its territory.
3. Nothing in this Protocol shall affect the rights and obligations of the Parties under the Articles of Agreement of the International Monetary Fund (hereinafter referred to as the "IMF"), including the use of exchange actions which are in conformity with the Articles of Agreement of the IMF, provided that a Party shall not impose restrictions on capital transactions inconsistently with its specific commitments regarding such transactions, except under Article 15 or at the request of the IMF.

Article 15

Restrictions to Safeguard the Balance of Payments

1. The Parties shall endeavour to avoid the imposition of restrictions on the supply of services to safeguard the balance of payments.
2. Any restriction to safeguard the balance of payments adopted or maintained by a Party under and in conformity with Article XII of the GATS shall be deemed to be compatible with this Protocol.

Article 16

General Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between Parties where like conditions prevail, or a disguised restriction on trade in services, nothing in this Protocol shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures:

- (a) necessary to protect public morals or to maintain public order;⁶
- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Protocol including those relating to:
  - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices or to deal with the effects of a default on services contracts;
  - (ii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts;
  - (iii) safety;
- (d) inconsistent with Article 5 provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the equitable or effective⁷ imposition or collection of direct taxes in respect of services or service suppliers of other Parties;
- (e) inconsistent with Article 3, provided that the difference in treatment is the result of an agreement on the avoidance of double taxation or provisions on the avoidance of double taxation in any other international agreement or arrangement by which the Party is bound.

Article 17

Security Exceptions

1. Nothing in this Protocol shall be construed:
  - (a) to require any Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests; or

---

⁶ The public order exception may be invoked only where a genuine and sufficiently serious threat is posed to one of the fundamental interests of society.

⁷ Measures that are aimed at ensuring the equitable or effective imposition or collection of direct taxes include measures taken by a Party under its taxation system which:

- (i) apply to non-resident service suppliers in recognition of the fact that the tax obligation of non-residents is determined with respect to taxable items sourced or located in the Party's territory; or
- (ii) apply to non-residents in order to ensure the imposition or collection of taxes in the Party's territory; or
- (iii) apply to non-residents or residents in order to prevent the avoidance or evasion of taxes, including compliance measures; or
- (iv) apply to consumers of services supplied in or from the territory of another Party in order to ensure the imposition or collection of taxes on such consumers derived from sources in the Party's territory; or
- (v) distinguish service suppliers subject to tax on worldwide taxable items from other service suppliers, in recognition of the difference in the nature of the tax base between them; or
- (vi) determine, allocate or apportion income, profit, gain, loss, deduction or credit of resident persons or branches, or between related persons or branches of the same person, in order to safeguard the Party's tax base.

Tax terms or concepts within the meaning of paragraph (d) and this footnote are determined according to tax definitions and concepts, or equivalent or similar definitions and concepts, under the domestic law of the Party adopting the measure.

- (b) to prevent any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
  - (i) relating to the supply of services as carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
  - (ii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived;
  - (iii) taken in time of war or other emergency in international relations;
 or
- (c) to prevent any Party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

2. The Subcommittee on Trade in Services shall be informed to the fullest extent possible of measures taken under paragraphs 1(b) and (c) and of their termination.

Article 18

Cooperation on Electronic Commerce

1. The Parties, recognising that electronic commerce increases trade opportunities in many sectors, agree to promote the development of electronic commerce between them, in particular by cooperating on the issues raised by electronic commerce under the provisions of this Protocol.
2. The Parties agree that the development of electronic commerce must be fully compatible with the highest international standards of data protection, in order to ensure the confidence of users of electronic commerce.
3. The Parties agree that deliveries by electronic means shall be considered as the supply of services, within the meaning of Article 2 paragraph 2(a), and shall not be subject to customs duties.
4. The Parties shall maintain a dialogue on regulatory issues raised by electronic commerce, which will, *inter alia*, address the following issues:
  - (a) the recognition of certificates of electronic signatures issued to the public and the facilitation of cross-border certification services;
  - (b) the liability of intermediary service providers with respect to the transmission, or storage of information;
  - (c) the treatment of unsolicited electronic commercial communications;
  - (d) the protection of consumers in the ambit of electronic commerce;
  - (e) any other issue relevant for the development of electronic commerce.
5. Such cooperation can take the form of exchange of information on the respective domestic legislation of the Parties on these issues as well as on the implementation of such legislation.

Article 19

Denial of Benefits

A Party may deny the benefits of this Protocol to a service supplier of another Party if it establishes that the service is being supplied in that Party by a juridical person which is owned

or controlled by persons of a non-Party who have no substantive business operations in the territory of any Party.

Article 20

Review

1. With the objective of further liberalising trade in services between them, in particular eliminating substantially all discrimination between and among them within a period of five years, the Parties shall regularly review their Schedule of specific commitments, taking into account in particular any autonomous liberalisation and on-going work under the auspices of the WTO. The first such review shall take place no later than three years after the entry into force of this Protocol.

2. The regular reviews of the level of liberalisation pursuant to paragraph 1 shall take into account the assessment of the degree of restrictiveness of measures affecting trade in services by using the methodologies established by the World Bank and the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

Article 21

Subcommittee on Trade in Service

The Subcommittee on Trade in Services established pursuant to Article 41 paragraph 5 of the CEFTA 2006 shall facilitate and supervise the implementation and application of this Protocol by the Parties.

Article 22

According to Article 47 paragraph 1 of CEFTA 2006, this Protocol is an integral part of CEFTA 2006.

Article 23

Annexes

The following Annexes form an integral part of this Protocol:

Annex I - Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes;

Annex II - Regulatory Principles Regarding Telecommunications;

Annex III - Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties.

Article 24

Entry into force

1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by the domestic legislation of the Parties. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.

2. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the third instrument of ratification, acceptance or approval.

3. For each Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon that Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval.

4. If its domestic legal requirements allow, a Party may apply this Protocol provisionally until that Party has deposited its instrument of ratification, acceptance or approval in accordance with paragraph 1. Any provisional application of this Protocol shall be notified to the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries of all CEFTA Parties, being duly authorized thereto, have adopted this Protocol.

Done in Tirana on 18 December 2019, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depositary of the CEFTA 2006, which shall transmit certified copies to all CEFTA Parties".

ANNEX I

Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes

This Annex applies to measures by the Parties concerning the temporary entry and stay in their territories of key personnel, trainees, business services sellers, contractual services suppliers, independent professionals and short term visitors for business purposes.

Section I

Key Personnel, Trainees, Business Service Sellers, Contractual Service Suppliers, and Independent Professionals

1. In accordance with the objectives of this Protocol, the Parties undertake to allow the temporary entry and stay in their territories of the following categories of natural persons subject to the conditions listed below: (a) key personnel; (b) trainees; (c) business service sellers; (d) contractual service suppliers; and (e) independent professionals.
2. For every sector liberalised in accordance with Article 4 of this Protocol and subject to any reservations listed in Annex III the Parties shall allow the temporary entry and stay of the following categories of natural persons.
3. **“Key personnel”** means natural persons employed within a juridical person of a Party, other than a non-profit organisation, who are responsible for the setting up or the proper control, administration and operation of an establishment.

Key personnel comprises business visitors responsible for setting up an establishment and intra-corporate transferees. The temporary entry and stay of key personnel shall be allowed for a period of six months in any 12-month period for business visitors; and three years, in the first instance, for intra-corporate transferees. Temporary entry and stay for intra-corporate transferees shall be extended for up to two additional years for a total period not exceeding five years.

(a) *“Business visitors”* (BV) means natural persons working in a senior position within a juridical person who are responsible for setting up an establishment. They do not engage in direct transactions with the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party; and

(b) *“Intra-corporate transferees”* (ICT) means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party or have been partners in it for at least one year and who are temporarily transferred to an establishment (including subsidiaries, affiliates or branches) in the territory of another Party. The natural persons concerned shall belong to one of the following categories:

- (i) *Managers* are natural persons working in a senior position within a juridical person, receiving general supervision or direction of the business, who primarily direct the management of the establishment, including:
  - (a) directing the establishment, or a department or subdivision thereof;
  - (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and
  - (c) having the authority to personally recruit and dismiss or recommend recruiting, dismissing or other personnel actions.
- (ii) *Specialists* are natural persons working within a juridical person who possess specialized knowledge essential to the establishment’s production, research

equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession.

4. **“Trainees”** means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party for at least one year, who possess a university degree and who are temporarily transferred to an establishment in the territory of another Party, for career development purposes or to obtain training in business techniques or methods. The recipient establishment may be required to submit a training programme covering the duration of stay for prior approval, demonstrating that the purpose of the stay is for training corresponding to the level of a university degree.

The temporary entry and stay for trainees shall be allowed for up to one year.

5. **“Business service sellers”** (BSS) means natural persons who are representatives of a service supplier of a Party seeking temporary entry into the territory of another Party for the purpose of negotiating the sale of services or goods or entering into agreements to sell services for that service supplier. They do not engage in making direct sales to the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party.

The temporary entry and stay of business service sellers shall be allowed for up to six months in any 12-month period.

6. **“Contractual service suppliers”** (CSS) means natural persons employed by a juridical person of a Party which has no establishment in the territory of another Party and which has concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in that other Party requiring the presence on a temporary basis of its employees in that Party in order to fulfil the contract to provide services. The service contract hereby referred to shall comply with the laws, regulations and requirements of the Party where the contract is executed.

Contractual services suppliers that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a juridical person, which has obtained a service contract in another Party.
- (b) The natural persons should have at least two years experience in the particular sector of activity that is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The natural persons shall not receive remuneration for the supply of services other than the remuneration paid by their employers during their stay in another Party.
- (e) The temporary entry and stay of natural persons within another Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.
- (f) The number of persons covered by the service contract shall not be greater than necessary to fulfil the contract, in accordance with the laws, regulations and requirements of the Party where the service is supplied.

7. **“Independent professionals”** (IP) means natural persons engaged in the supply of a service and registered as self-employed in the territory of a Party, who have concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in another Party, requiring their presence on a temporary basis in that other Party in order to fulfil the contract to provide services.

Independent professionals that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as self-employed persons registered in another Party and must have obtained a service contract for a period not exceeding twelve months.
- (b) The natural persons must possess, at the date of submission of an application for entry into a Party, at least three years professional experience in the sector of activity which is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The temporary entry and stay of natural persons in a Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.

8. A Party shall not maintain or adopt any limitations on the total number of natural persons that a juridical person of another Party may transfer as key personnel or trainees in a specific sector in the form of numerical quotas, or a requirement of an economic needs test or labour market test or any discriminatory limitations. A Party shall not require that an establishment appoint to senior management positions natural persons of any particular nationality.

Section II

Short term visitors for business purposes

1. The Parties shall facilitate, in conformity with their respective legislation, the temporary entry and stay in their territories of short-term visitors for business purposes from any other Party with a view to carrying out the following activities:

- (a) Research and Design: Technical, scientific and statistical researchers on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (b) Marketing research: Personnel conducting research or analysis, including market research, on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (c) Training seminars: Personnel of a juridical person in a Party who enter the territory of another Party to receive training in techniques and work practices employed by juridical persons or organisations in that other Party, provided that the training received is confined to observation, familiarisation and classroom instruction only;
- (d) Trade Fairs and Exhibitions: Personnel attending a trade fair for the purpose of promoting their juridical person or its products or services in another Party;
- (e) Sales: Sales representatives and agents taking orders or negotiating contracts for goods for a juridical person located in the territory of another Party, but not delivering goods;

- (f) Purchasing: Buyers purchasing for a juridical person or management and supervisory personnel engaging in a commercial transaction carried out in the territory of another Party.
- (g) Meetings and consultations: Natural persons attending meetings or conferences or engaged in consultations with business associates.

2. Persons engaging in the activities listed in paragraph 1 may be granted temporary entry and stay in a Party as short term visitors for business purposes, provided that they:

(i) are not engaged in selling their goods or services to the general public or in supplying their goods or services themselves; (ii) do not on their own behalf receive any remuneration from a source located within the Party where they are staying temporarily; and (iii) are not engaged in the supply of a service in the framework of a contract concluded between a juridical person who has no commercial presence in the Party where the short-term visitors for business purposes are staying temporarily and a consumer in that Party.

3. The temporary entry and stay of short term visitors for business purposes in the territories of the Parties, when allowed, shall be for a period of up to six months in any twelve-month period.

ANNEX II

Regulatory Principles Regarding Telecommunications

The following are definitions and principles on the regulatory framework for telecommunications networks and services.

Definitions

"Telecommunications" means the transmission and reception of signals by any electromagnetic means.

"Public telecommunications transport service" means any telecommunications transport service required, explicitly or in effect, by a Party to be offered to the public generally. Such services may include, inter alia, telegraph, telephone, telex, and data transmission typically involving the real-time transmission of customer-supplied information between two or more points without any end-to-end change in the form or content of the customer's information.

"Public telecommunications transport network" means the public telecommunications infrastructure which permits telecommunications between and among defined network termination points.

"User" means service consumer and service supplier.

"Essential facilities" means facilities of a public telecommunications transport network or service that:

- (a) are exclusively or predominantly provided by a single or limited number of suppliers; and
- (b) cannot feasibly be economically or technically substituted in order to provide a service.

A "major supplier" means a supplier, which has the ability to materially affect the terms of participation (having regard to price and supply) in the relevant market for telecommunications networks and services as a result of: (a) control over essential facilities; or (b) use of its position in the market.

1. Competitive safeguards

Prevention of anti-competitive practices in telecommunications

Appropriate measures shall be maintained or adopted for the purpose of preventing suppliers who, alone or together, are a major supplier from engaging in or continuing anti-competitive practices. These anti-competitive practices shall include in particular:

- (a) engaging in anti-competitive cross-subsidization;
- (b) using information obtained from competitors with anti-competitive results; and
- (c) not making available to other services suppliers on a timely basis technical information about essential facilities and commercially relevant information, which are necessary for them to provide services.

2. Interconnection

- 2.1 Interconnection refers to linking with suppliers providing public telecommunications transport networks or services in order to allow the users of one supplier to communicate with users of another supplier and to access services provided by another supplier, where specific commitments are undertaken.

2.2 Interconnection to be ensured

Interconnection with a major supplier shall be ensured at any technically feasible point in the network. Such interconnection shall be provided⁸ :

(a) under non-discriminatory terms, conditions (including technical standards and specifications) and rates and of a quality no less favourable than that provided for its own like services or for like services of non-affiliated service suppliers or for its subsidiaries or other affiliates;⁹

(b) in a timely fashion, on terms, conditions (including technical standards and specifications) and cost-oriented rates that are transparent, reasonable, having regard to economic feasibility, and sufficiently unbundled so that the supplier need not pay for network components or facilities that it does not require for the service to be provided; and

(c) upon request, at points in addition to the network termination points offered to the majority of users, subject to charges that reflect the cost of construction of necessary additional facilities.

2.3 Public availability of the procedures for interconnection negotiations

The procedures applicable for interconnection to a major supplier shall be made publicly available.

2.4 Transparency of interconnection arrangements

Each Party shall ensure that a major supplier makes publicly available either its interconnection agreements or a reference interconnection offer.

2.5 Interconnection: dispute settlement

A service supplier requesting interconnection with a major supplier shall have recourse, either:

(a) at any time; or

(b) after a reasonable period of time which has been made publicly known

to an independent domestic body, which may be a regulatory body as referred to in paragraph 5 below, to resolve disputes regarding appropriate terms, conditions and rates for interconnection within a reasonable period of time, to the extent that these have not been established previously.

3. Universal service

Any Party has the right to define the kind of universal service obligation it wishes to maintain. Such obligations shall not be regarded as anti-competitive per se, provided they are administered in a transparent, non-discriminatory and competitively neutral manner and are not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.

---

⁸ Suppliers of services or networks not generally available to the public, such as closed user groups, have guaranteed rights to connect with the public telecommunications transport network or services on terms, conditions and rates which are non-discriminatory, transparent and cost oriented. Such terms, conditions and rates may, however, vary from the terms, conditions and rates applicable to interconnection between public telecommunication networks and services.

⁹ Different terms, conditions and rates may be set for operators in different market segments, on the basis of non-discriminatory and transparent licensing provisions, where such differences can be objectively justified because these services are not considered "like services".

4. Public availability of licensing criteria

Where a licence is required, the following shall be made publicly available:

- (a) all the licensing criteria and the period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence; and
- (b) the terms and conditions of individual licences.

The reasons for the denial of a licence shall be made known to the applicant upon request.

5. Independent regulators

The regulatory body in each Party shall be separate from, and not accountable to, any supplier of telecommunications networks and services. The decisions of, and the procedures used by regulators shall be impartial with respect to all market participants.

6. Allocation and use of scarce resources

Any procedures for the allocation and use of scarce resources, including frequencies, numbers and rights of way, shall be carried out in an objective, timely, transparent and non-discriminatory manner. The current state of allocated frequency bands shall be made publicly available, but detailed identification of frequencies allocated for specific government uses is not required.

ANNEX III

**Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in
Services of CEFTA Parties**

CONSOLIDATED SCHEDULE OF SPECIFIC COMMITMENTS ON TRADE IN SERVICES OF CEFTA PARTIES

EXPLANATORY NOTES

This “Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties” is based on the United Nations Central Product Classification (CPC) list used in services negotiations in the World Trade Organization, but it also includes some services as described by the CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

This Schedule is consistent with the GATS scheduling practice and indicates only those services sectors and subsectors in which the Parties are undertaking commitments. With respect to market access and national treatment commitments, the different modes of supply indicated in the Schedule are as follows:

- Mode 1: from the territory of one Party into the territory of any other Party;
- Mode 2: in the territory of one Party to a service consumer of any other Party;
- Mode 3: by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party; and
- Mode 4: by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.

For the purpose of this Schedule, when commitments are undertaken by all the Parties to CEFTA 2006, this is indicated by the notation “All CEFTA Parties”. Otherwise, commitments by individual Parties are indicated by the following abbreviations below, in the order as listed in the preamble of CEFTA 2006, but excluding the Parties that have withdrawn from the Agreement in accordance with Article 51.

- Party 1 – PI**
- Party 2 – PII**
- Party 3 – PIII**
- Party 4 - PIV**
- Party 5 – PV**
- Party 6 – PVI**
- Party 7 – PVII**

A. HORIZONTAL COMMITMENTS

1. Acquisition of land and real estate

PI – Natural and juridical persons of another Party may not acquire natural resources and agricultural land, State-owned forestry and forestry land or land in frontier and military areas in **PI**. The natural and juridical persons of another Party are entitled to buy State-owned, non-agricultural land provided that the value of investment in the land concerned is three times higher than the value of non-agricultural land in **PI**.

PII – Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in **PII** except if the acquired property is related to the supply of a service and upon condition of reciprocity between **PII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party.

PIII – A natural or juridical person of another Party may, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted, acquire the right to ownership of flat, building and business premises, and the right to ownership or long-term lease of construction land in the territory of the **PIII**. A natural or juridical person of another Party may obtain a right to long-term lease of agricultural land in the territory of the **PIII**, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Long-term leases may not exceed ninety-nine (99) years. All acquisitions require the approval of the competent Ministries.

PIV – Land lease not exceeding ninety-nine (99) years is permitted. Natural or juridical persons of another Party may purchase land in **PIV** except land for agriculture or for forestry.

PV – Natural and juridical persons of another Party may own real estate in **PV** other than agricultural land and real estate within restricted areas.

PVI – Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party. Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in the **PVI** except if the acquired property is related to the provision of a service and upon condition of reciprocity between **PVI** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Land leases may not exceed ninety-nine (99) years.

PVII – Natural and juridical persons of another Party may acquire rights in real estate in **PVII**, unless otherwise provided by law (non-discriminatory restrictions). Limitations apply to agricultural land and forestry land.

2. Capital movements

PIII – **PIII** retains the right to maintain limitations regarding resident deposit operations, and resident capital operations related to investment in real estate and securities abroad.

3. Registration of companies

All CEFTA Parties– A representative office is a part of a company without having the status of a juridical person. Such offices may only engage in market research, promotional, or representational activities. They may not perform commercial activities.

PII – In areas of media, (television, radio, newspapers), trade and production of arms, explosives, and military equipment the percentage of foreign capital shall not be more than forty-nine (49) percent.

PVI - A natural or juridical person of another Party may not have majority ownership in enterprises dealing with trade of weapons and ammunition, or in enterprises established in restricted areas (such as frontier strip, national parks, military areas) and must have the approval of the competent ministry for investments in such cases. Natural or juridical persons of another Party may establish or invest in such enterprises only with a domestic person upon meeting the aforementioned requirement.

4. Public utilities

All CEFTA Parties:

Services considered as public utilities at a national or local level may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators. These may exist in the following areas: energy services; water; public transport services and services auxiliary to all modes of transport; scientific and technical consulting services; research and development services on social sciences and humanities; technical testing and analysis services; environmental services; public health and public social services; communication services and public education services. Exclusive rights on such services may be granted to national or local private operators on a preferential basis.

5. The presence of natural persons

All CEFTA Parties except **PV**:

Unbound except for measures concerning the entry into and temporary stay of the following categories of natural persons providing services: key personnel (business visitors, intra-corporate transferees); trainees; business service sellers; contractual services suppliers; independent professionals; and short-term visitors for business purposes, as defined in the Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services.

PV:

In order to implement its commitments under Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services, **PV** may not invoke its rights and obligations during a transition period of eighteen (18) months from the date of entry into force of this Protocol for **PV**. During that transition period, **PV** will extend the following commitments on the presence of natural persons to all CEFTA Parties on a reciprocal basis.

PV undertakes to allow the temporary entry and stay in its territory of the following categories of natural persons:

- (i) Intra-corporate transferees (ICT)

Entry and stay for a maximum of 3 years shall be granted to persons transferred within a corporation and its subsidiaries and branches who:

- (a) Have been employed by a juridical person established in another Party for at least one year immediately preceding the date of entry;
- (b) Are temporarily transferred in the context of the provision of a service in **PV** to a subsidiary or branch that is providing services in **PV**; and
- (c) Are Managers, Executives or Specialists, as defined below.

Managers: are persons working in a senior position who primarily direct the juridical person, including (a) directing the establishment or a department or sub-division of the establishment; (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and (c) having the authority personally to hire and dismiss or recommend hiring, dismissing or other personnel actions (such as promotion or leave authorization), and exercise discretionary authority over day-to-day operations. Does not include first-line supervisors, unless the employees supervised are professionals, nor does it include employees who primarily perform tasks necessary for the provision of the service. An economic needs test will not be required.

Executives: are persons within the juridical person, who primarily direct the management of the juridical person, establish the goals and policies of the juridical person, exercise wide latitude in decision-making, and receive only general supervision or direction from higher-level executives, the board of directors, or shareholders of the juridical person. Executives would not directly perform tasks related to the actual provision of a service or services. An economic needs test will not be required.

Specialists: are persons who possess uncommon knowledge essential to an establishment's service, research equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession. An economic needs test will not be required.

(ii) Business Visitors (BV)

Entry and temporary stay of the following categories is permitted without application of an economic needs test for a period of up to 90 days in any twelve month-period:

- (a) Service sellers - persons not residing in **PV** who are representatives of a service supplier and are seeking temporary entry for the purpose of negotiating and contracting for the sale of services but are not engaged in making direct sales to the general public or in supplying services themselves; and
- (b) Persons responsible for setting up a commercial presence - managers who are responsible for setting up in **PV** a commercial presence of a service provider of another Party and who are not engaged in making direct sales or in supplying services if the service provider has no other commercial presence in **PV**.

(iii) Contractual Service Suppliers (CSS)

Entry will be granted to natural persons engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a legal person with no commercial presence in **PV**, subject to the following conditions:

- a) The legal person has obtained a service contract, for a period not exceeding 12 months from a final consumer in **PV**, through a procedure which guarantees the bona fide character of the contract;
- b) The service contract complies with the laws of **PV**;
- c) The natural person seeking entry should be offering such services as an employee of the legal person supplying the service for at least a year immediately preceding such entry;
- d) The temporary entry and stay shall be for a cumulative period of not more than 90 days in any 12-month period or for the duration of the contract, whatever is less;
- e) The natural person must possess (a) a university degree or a technical qualification demonstrating knowledge of an equivalent level¹; (b) professional qualifications where this is required to exercise an activity in the sector concerned pursuant to the laws, regulations or requirements of **PV**; and (c) at least 3 years professional experience in the sector;
- f) The commitment relates only to the service activity which is the subject of the contract; it does not confer entitlement to exercise a profession in **PV**;
- g) The number of the persons covered by the service contract shall not be larger than necessary to fulfil the contract;
- h) An economic needs test will not be required; and
- i) The service contract has to be obtained in one of the activities below:

Legal services;
 Accounting and bookkeeping services;
 Architectural services, urban planning and landscape architectural services;
 Engineering services, integrated engineering services;
 Computer and related services;
 Advertising;
 Management consulting services;
 Services related to management consulting;
 Technical testing and analysis services;
 Related scientific and technical consulting services;
 Translation services;
 Environmental services; and
 Installation and maintenance of machinery or equipment.

---

¹ Where the degree or qualification has not been obtained in **PV**, the latter may evaluate whether this is equivalent to a university degree acquired in **PV**.

B. SPECIFIC COMMITMENTS

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
1. BUSINESS SERVICES		
Legal Services (CPC 861)		
Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law (part of CPC 861) (except notaries, private bailiffs and legal documentation and certification services provided by service suppliers entrusted with public functions) PII, PIII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) (except notaries, private bailiff and legal documentation and certification services) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None except that lawyers of another party must be accompanied in court by an PI lawyer.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) – Except consultancy on home jurisdiction, foreign and international law PIV	Mode 1 - Unbound, except for drafting of legal documents; Mode 2 - None; Mode 3 - None, except that legal services may only be supplied through legal persons incorporated in PIV . Mode 4 - None, except that a licensed lawyer may provide all legal services, except representation in criminal proceedings. Representation in criminal proceedings permitted only to sworn solicitors.	Modes 1, 2, 3, 4 - None;
Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law; (Part of CPC 861) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None except nationality requirement for sworn solicitors and sworn notaries.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862) PI, PV, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 – None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862) PII, PVI, PVII	Mode 1 - None, except official audit reports must be confirmed by an auditing firm registered in the domestic jurisdiction and signed by an auditor licensed there. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Auditing services (part of CPC 862) PIII	Modes 1, 2 - Concluding a contract with a domestic audit company is required. A company of another Party must be registered in its own jurisdiction for providing auditing services. Modes 3, 4 - None	Mode 1, 2 - An audit company of another Party, not registered in the PIII , but registered to conduct audits in the jurisdiction where its main office is located, may perform audits in the PIII only on a contract basis in cooperation with a domestic audit company. Modes 3, 4 - None
Taxation Services (CPC 863) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Architectural services (CPC 8671) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Engineering services (CPC 8672) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Integrated engineering services (CPC 8673) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Urban planning and landscape architectural services (CPC 8674) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312)) PI, PII, PIII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312)) PIV	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - The practice of the medical profession by persons of another Party requires permission from local health authorities, based on economic needs for medical doctors and dentists in a given region.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column
Veterinary Services (CPC 932), excluding public institutions All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Services of midwives, nurses, physiotherapists, paramedical personnel (CPC 93191) excluding public health institutions All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Computer and Related Services (CPC 84) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Research and development services (CPC 851-853) PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: except research in the field of historical and cultural identity of PIII people and nationalities who live in the PIII .	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Real Estate Services (CPC 821 & 822) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or Leasing Services without Operator (CPC 83) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or leasing of studio recording equipment (CPC 83109)** All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental services relating to pre-recorded video cassettes and optical discs for use in home entertainment equipment (CPC 83202) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advertising Services (CPC 871) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Market research and public opinion polling services (CPC 864) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Management consulting services (CPC 865) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services related to management consulting (CPC 866) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Technical testing and analysis services (CPC 8676)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(Excluding services related to issuance of mandatory certificates and similar official documents other than those for which recognition of validity of certificates or documents of another Party is prescribed). All CEFTA Parties		
Services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory services incidental to agriculture and forestry only (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to hunting (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to fishing (CPC 882) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to fishing (part of CPC 882) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to mining (CPC 883) Site preparation work for mining (CPC 5115) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to manufacturing (CPC 884) Services incidental to the manufacture of metal products, machinery and equipment (CPC 885) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services incidental to energy distribution (part of CPC 887) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Placement and supply services of personnel (CPC 872) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Related scientific and technical consulting services (CPC 8675) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Maintenance and repair of equipment (CPC 633+8861 to 8866) Maintenance and Repair of motorcycles and snowmobiles (CPC 6122) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Building cleaning services (CPC 874) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Photographic services (CPC 875) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Packaging services (CPC 876) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Printing and publishing (88442), excluding printing and publication of the Official Gazette All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Convention services – Planning, Managing and Marketing Services for Conventions and Similar events (CPC 87909*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Translation and interpretation services (CPC 87905) excluding services of sworn interpreters All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Specialty design services (CPC 87907*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hair dressing and Barbers' services (CPC 97021) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
2. COMMUNICATIONS SERVICES		
Postal and Courier Services² (CPC 68)		

² Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
A. Postal Services (CPC 6811) (i) Postal Services related to letters (CPC 68111): collection, transport and delivery services for newspapers, journals and periodicals, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation. (ii) Collection, transport and delivery services for letters, brochures, leaflets and similar printed matter, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure. (iii) Postal services related to parcels (CPC 68112): collection, transport and delivery services for parcels and packages, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure. All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Courier Services (CPC 6812) (i) Collection, transport and delivery services, whether for domestic or foreign destinations, for letters, parcels and packages, as rendered by courier and using one or more modes of transport, other than those rendered under a universal service obligation. (ii) Messenger services provided by bicycle couriers. (iii) Local delivery services of items such as food and other purchases (CPC 6813).		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Telecommunications and Information Supply Services		
Telephony and other telecommunications services (CPC 841)³		
Carrier services (CPC 8411) Fixed telephony services (CPC 8412) Mobile telecommunications services (CPC 8413) Private network services (CPC 8414) Data transmission services (CPC 8415) Other telecommunications services (CPC 8419) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Internet telecommunications services (CPC 842)⁴ Internet backbone services (CPC 8421) Internet access services (CPC 8422) Other Internet telecommunications services (CPC 8429) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Online Content (CPC 843)⁵ All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES</u>		
Pre-erection work at construction sites (CPC 511)		

³ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

⁴ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

⁵ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Construction work for buildings (CPC 512) Construction work for civil engineering (CPC 513) Assembly and erection of prefabricated constructions (CPC 514) Special trade construction work (CPC 515) Installation work (CPC 516) Building completion and finishing work (CPC 517) Renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works, with operator (CPC 518) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
4. DISTRIBUTION SERVICES (CPC Ver.2, Sections 61 & 62, excluding trade of explosives, weapons and ammunition and, for PVI, trade of genetically modified organisms)		
<u>Wholesale trade services</u> Wholesale trade services, except on a fee or contract basis Wholesale trade services on a fee or contract basis <u>Retail trade services</u> Non-specialized store retail trade services Specialized store retail trade services Mail order or internet retail trade services Other non-store retail trade services Retail trade services on a fee or contract basis All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
5. EDUCATION SERVICES (Only privately-funded services)		
Primary education services (CPC 921) Secondary education services (CPC 922) Higher education services (CPC 923) Adult education (CPC 924)		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Other education services (CPC 929) PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: Primary education services (CPC 921) excluded	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
6. ENVIRONMENTAL SERVICES		
A. Wastewater management (wastewater services corresponds to sewage services) (CPC 9401) B. Solid/Hazardous waste management - Refuse disposal services (CPC 9402) - Sanitation and similar services (CPC 9403) C. Protection of ambient air and climate: - Cleaning services of exhaust gases (CPC 9404) D. Remediation and clean up of soil and waters: - Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 9406) Corresponds to parts of Nature and landscape protection services. E. Noise and vibration abatement (CPC 9405) F. Protection of biodiversity and landscape: - Nature and landscape protection services (parts of CPC 9406 not covered under D) G. Other Environmental Services (CPC 9409) H. Environmental Consulting Services (CPC 83931) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
7. FINANCIAL SERVICES		
Insurance and Insurance-related services (CPC 812) PI		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Mode 1 – Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments.	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Modes 2, 3, 4 - None	Modes 2, 3, 4 - None
Non-life insurance services, (CPC 8129)	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments) Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments) Modes 2, 3, 4 - None
Marine, aviation and transport insurance services (CPC 81293)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None except that a juridical person of another Party must have provided insurance services in its home jurisdiction for at least 5 years in order to be established or authorized to operate or supply services in PI . For all forms of commercial presence, the general representative of the company must reside in PI .	Modes 1, 2, 3, 4, - None, except as indicated in the market access column.
Reinsurance and retrocession, (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Actuarial and claims settlement activities are regulated by the law. The rest of these services are unregulated (part of CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services (CPC 812)</u> PII		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - None such as intermediary, for insurance of maritime transportation of passengers (scheduled or non-scheduled), with such insurance to cover any or all of the following: the passengers being transported, the vehicle transporting the	Mode 1 - None Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	passengers and any liability arising there from, goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None	
<u>Insurance and insurance-related services (CPC 812)</u> PIII		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None, except that an insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide life insurance services. Mode 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None
Non-life insurance services, (CPC 8129)	Mode 1 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 2 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 3 - Establishment of an insurance joint-stock company in the PIII is required to provide non-life insurance services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide insurance and reinsurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance brokerage company and specialized insurance agency must be established as a joint-stock company in order to provide insurance intermediation and representation in insurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services (CPC 812)</u>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PIV		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services (CPC 812)</u> PV⁶		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound, except for the provision of life insurance to nationals of another Party - None. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Non-life insurance services (CPC 8129)	Mode 1 - Unbound, except for insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 – None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound, except for provision of life insurance to nationals of another Party, insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. .Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁶ Insurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in **PV**. A company for intermediation in insurance and agency for provision of other services may be established as a joint stock or limited liability company in **PV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Insurance and insurance-related services, CPC 812 PVI⁷		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound except for insurance to: (i) nationals of another Party in PVI (excluding compulsory insurance prescribed for such persons in PVI); (ii) employees of PVI companies founded for the performance of an activity abroad, owned by domestic persons or jointly by domestic and persons of another Party, if this is required by the jurisdiction of the other Party or if explicitly stipulated in the act of incorporation of such companies; Mode 3 - None, Mode 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Non-life insurance services (CPC 8129)	Mode 1, 2 - Unbound except for: - insurance of risks relating to marine shipping, commercial aviation, space launching and freight (including satellites); with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported; the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom - insurance of goods in the international transit Mode 3 - None, Mode 4 - None	Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2 - Unbound, except for insurance services for which commitments are taken under subsectors (i) and (ii) CPC 8121	Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market

⁷ Insurance companies and reinsurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in the territory of the **PVI**. Exceptionally, a company for insurance brokerage, or for insurance agency services, or for other insurance services must be incorporated as a joint stock company or limited liability company. Branches of companies commercially established outside **PVI** for supplying re-insurance and insurance related services will be allowed 5 years after entry into force of this Protocol. At least one member of any insurance company supervisory board and at least one member of any insurance company executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any insurance company executive board must be resident in the territory of the **PVI**. Compulsory insurance may only be provided by insurance companies incorporated in the **PVI**. Compulsory insurance schemes related to social security, state health insurance and state retirement plans, as well as compulsory deposit insurance schemes are excluded from market access and national treatment commitments included in this Schedule. Admission of new insurance products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	and CPC 8129 (except CPC 81299). Mode 3 - None Mode 4 - None	access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Insurance and insurance-related services, CPC 812 PVII		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Non-life insurance services (CPC 8129) (Except for cases of insurance of risks connected to sea or air transportation and when the risk is not covered by the domestic company or the branch of the company of another Party, which carries out its activity PVII (The company must be registered in PVII).	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) (Only for the risks insured by insurance companies of another Party and for the risks that domestic reinsurers are not able to cover themselves. Based on domestic rules of the Central Bank of PVII , insurance companies cannot hold risk for an event exceeding 10% of their capital.)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including brokering and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial Services (excluding Insurance) PI		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public (CPC 81115-81119) b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions (CPC 81113) c. Financial leasing (CPC 81112) d. All payment and money transmission services (CPC 81339)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Guarantees and commitments (CPC 81199)		
f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities - other negotiable instruments and financial assets, including bullion	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4, - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues (CPC 8132)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy (CPC 8131 or 8133)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services (CPC 8131)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and other financial services		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<u>(excluding insurance)</u> PII		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - None, except that the establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services</u> <u>(excluding insurance)</u>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PIII		
	For all subsectors for Mode 3: (3) Only a legal person established in the PIII may provide banking and other financial services. A bank of another Party can provide banking services by establishing a bank or branch in the PIII. A bank must be established as joint-stock company. Brokerage houses, closed investment funds, fund management companies and the Central Depository of Securities are to be established as joint-stock companies. Brokerage houses must be established by at least two domestic or legal or natural persons of another Party. This limitation does not apply if the brokerage houses are established by a bank, saving house or an insurance company. Only brokerage houses, banks, insurance companies and fund management companies can be founders of the Central Depository of Securities. Natural and legal persons of another Party are not allowed to establish saving houses and exchange offices.	
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - Unbound, except for banks and saving houses. Saving houses are authorized to provide deposit services for natural persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - For banks: None For saving houses: Granting credits to legal persons exceeding 150% of the guaranteed capital of the saving houses must be provided only through a bank. For other legal persons: They can grant loans to other legal persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
c. Financial leasing	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
d. All payment and money transmission services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None for current transactions and direct investments. Mode 3 - This type of services may be provided by banks only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Guarantees and commitments	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange⁸	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. None for trading with cheques and bills of exchange. Mode 3 - This type of services may be provided by banks and saving houses only. Mode 4 - None Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None up to the level determined by the Government Mode 3 - This type of services may be provided by banks and exchange offices only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
- derivative products including, but not limited to, futures and options	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- transferable securities	Mode 1 - Unbound	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁸ Covers foreign exchange services supplied by exchange offices to natural persons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 2 - Unbound. None for direct investments. None for banks, for securities issued by OECD member countries and international institutions, and for securities with investment rating. Mode 3 - Only brokerage houses and banks are permitted to offer these types of services. Mode 4 - None	
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None, except for placement with residents of the PIII. Mode 3 - This type of services may be provided by banks and brokerage houses only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering ⁹	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound, None for banks. Mode 3 - None for banks. None for legal persons for payments in and from a foreign jurisdiction. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for pension fund management. None for banks, investment funds and pension funds for using the service custodial depository. Mode 3 - Only brokerage houses and management companies having their registered office in the PIII may perform portfolio management; Specialized management companies having their registered office in the PIII may perform the activities of management of investment and pension funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁹ Covers selling and buying of foreign currency between legal persons on the foreign exchange market.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None for legal entities for the settlement of transactions in securities established in the PIII . Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - Only trading companies, banks, saving houses and brokerage houses may provide these types of services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 – None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial services (excluding insurance) ¹⁰ PIV		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise	Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services". Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities,	Modes 1, 2 - None, except as indicated in the footnote on	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹⁰ Banks of another Party can perform financial activity in the territory of the **PIV** only through a branch office or subsidiary for which a licence has been issued by the National Bank of **PIV**. One of condition for issuing the licence is the payment of the initial capital that shall not be less than the minimum capital required on a non-discriminatory basis. Banks, including those with participation of foreign capital, shall be organized as joint stock companies. The Representative offices of banks of another Party have the right to be opened in the **PIV** without receiving the licence of the National Bank of **PIV** and do not have the right to be engaged in financial activity. Loans and guarantees from residents to non-residents, as well as other transfers to non-residents referring to capital transactions require the approval of the National Bank of **PIV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues	"Banking and other financial services". Mode 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services" and except that the National Bank of PV is a fiscal agency of the Government on the T-bills market. Mode 4 - None	
h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services". Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services (excluding insurance)</u> PV¹¹		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, - None

¹¹ Banks of another Party may establish subsidiaries, branch offices or representative offices in the territory of **PV**. Representative offices of banks of other Parties may provide only preparatory activities such as market research and may not provide banking services in **PV**. Broker and dealer companies, credit guarantee funds investment funds and a stock exchange must be incorporated as joint stock companies in **PV**. Micro finance institutions and legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as limited liability companies or joint stock companies in **PV**. An investment fund management company must be incorporated as a joint stock or limited liability company in **PV**, while an asset management company performing activity of managing and organizing voluntary pension funds must be established as a non-public joint stock company in **PV**. Banks of another Party may establish branch or representative offices in **PV** subject to prior approval of the Central Bank. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities - other negotiable instruments and financial assets, including bullion g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money broking		Mode 3 - None Mode 4 - Natural persons of another Party may be elected executive directors, and at least one executive director must speak the official language of PV . Executive directors must be full-time employees of the bank (i.e. be resident in PV for the duration of the engagement).
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds. Mode 2 - None. Mode 3 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
k. Advisory and other auxiliary financial services		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
I. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVI¹²		
(a) Acceptance of deposits and other repayable funds from the public;	Modes 1, 2 - Unbound, except for banks which may hold foreign exchange in their accounts abroad freely, and for other entities which may hold foreign exchange in accounts abroad in certain cases, subject to approval of the National Bank of PVI . Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(b) Lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transaction;	Modes 1, 2 - Unbound for financial credits with a maturity of less than twelve (12) months other than those for imports, construction works abroad and agriculture. Unbound for all	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹² Banks, broker and dealer companies, closed investment funds, companies for investment funds management, founders of over-the-counter market and stock exchange must be incorporated as joint stock companies in the **PVI**. Exceptionally, legal entities who perform financial leasing, legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as a joint stock company or a limited liability company. Any asset management company that wishes to manage and organize voluntary pension funds in **PVI** must be established as a non-public joint stock company. Only bank and broker and dealer company can be founder of over the counter market and legal entity for provision of investment advisory services. At least one member of any bank board of directors and at least one member of any bank executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any bank executive board must have residence in the territory of the **PVI**.

Branches of banking and other licensed financial services companies commercially established outside of **PVI** will be allowed in **PVI** 5 years after entry into force of this Protocol.

Banks of another Party may establish subsidiaries or representative offices in the territory of the **PVI**. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations - their scope of work is limited to market research, preparatory activities and representation of their home bank. A bank may perform business activities of a broker-dealer company only if it has a separate organizational unit for performing these activities.

Residents except banks, investment funds and voluntary pension funds and insurance companies (in compliance with the Law regulating their operation) are prohibited from making payments for purchasing foreign short-term securities.

Admission of new financial products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	credits taken by natural persons and branches of companies of another Party and for factoring and financing of commercial transactions. Modes 3, 4 - None	
(c) Financial leasing;	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) All payment and money transmission services, including credit, charge and debit cards, travellers cheques and bankers drafts;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks may issue payment cards. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 None
(e) Guarantees and commitments	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(f) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in and over-the-counter market or otherwise, the following: - money market instruments (including cheques, bills); - foreign exchange;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks may trade in money market instruments and foreign exchange. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- derivative products including, but not limited to, futures and options; - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps; - transferable securities; - other negotiable instruments and financial assets, including bullion.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(g) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of services related to such issues;	Mode 1 - Unbound Mode 2 -None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies. may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(h) Money brokering;	Mode 1 - Unbound	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies may provide these services. Mode 4 - None	
(i) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 -: - Voluntary Pension Funds can be organized and managed exclusively by licensed Voluntary Pension Fund Management Companies established in PVI - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies; - Only firms having their registered office in PVI may act as depositories of the assets of investment funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(j) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only Central Registry, Depository and Clearing of Securities (a joint stock company with 51% of state capital) may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None,
(k) Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by suppliers of other financial services;	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(l) Advisory, and other auxiliary financial services on all the activities as listed in subparagraphs (v) through (xv), including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy.	Modes 1, 2 - None Mode 3 - Investment advisory services may be provided only by broker-dealer companies and (licensed) banks. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVI		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing	Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	
d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
8. HEALTH-RELATED AND SOCIAL SERVICES (Only privately funded services)		
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Social Services (CPC 933) PI, PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (CPC 9311) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Welfare services delivered through residential institutions to old persons and persons with disabilities (CPC 93311) Child day-care services including day-care for persons with disabilities (CPC 93321) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services Private hospital and sanatorium services (CPC 9311**) Social Services (CPC 933) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIV	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Nationality requirements. Economic needs determined by the total number of nurses and midwives in a given region authorized by local health authorities.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (part of CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Welfare services delivered through residential institutions to old persons (CPC 93311**) (excluding	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
persons with disabilities) Child day care services (CPC 93321) excluding children and young people with disabilities. PVI		
Hospital services ¹³ (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PVII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
9. TOURISM AND TRAVEL-RELATED SERVICES		
Hotels and restaurants including catering (CPC 641-643) Travel agencies and tour operator services (CPC 7471) Tourist guides services (CPC 7472) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None PI - One year residency requirement for tourist guides. PII, PIII, PVI, PVII - nationality and residency requirement for tourist guides.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audio-visual services)		
Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
News agency services (CPC 962)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963)	Modes 1, 2 - None (Unbound for archives) Mode 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Sporting and other recreational services (CPC 964) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment and cultural services (including		

¹³ Private health activities are not allowed in the following fields: collection of blood and its derivatives; forensic medicine and autopsy services; epidemiology services (besides disinfection, disinsection and preventive deratization), human ecology, and environmental microbiology.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
bands and circus services, theatre, live - Cinema theatre operation services (part of CPC 96199) B. News agency services (CPC 962) C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services (CPC 964) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None (unbound for archives) Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment services: - Cinema theatre operation services (CPC 96199**); - Other entertainment services (CPC 96191+96194) B. News agency services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services PIV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Cinema theatre operation services (CPC 96199 **) B. News agency services (CPC 962) Sporting and other recreational services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only). D. Sporting and other recreational activities, excluding gambling and betting services (part of CPC 964) PV	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None, Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Other entertainment and cultural services, including: - theatre, live bands and circus services (part of CPC 9619) and - cinema theatre operation services (part of 9619) News agency services (CPC 962) Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only). Sporting and other recreational services, other than gambling and betting services (CPC 9641, 96491) PII, PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619) B. News agency services (CPC 962) C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services (CPC 964) (excluding betting and gambling for Mode 1). PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
11. TRANSPORT SERVICES (excluding cabotage) A. Maritime Transport Services		
a. Passenger transportation (CPC 7211) b. Freight transportation (CPC 7212) c. Rental of vessels with crew (CPC 7213) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7214) f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PI (a-e only), PIV, PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**)	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PI	Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens	Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens
c. Rental of vessels with crew (CPC 7213) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7211) b. Freight transportation (CPC 7212) PVI Freight forwarding services PVI	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer. Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer. Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation, (CPC 7211) b. Freight transportation, (CPC 7212) PVII	Mode 1 - (a) Liner shipping: None b) Bulk, tramp and other international shipping, including passenger transportation: None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the PVI flag: Unbound. (b) Other forms of commercial presence for the supply of international maritime transport services: None. ¹⁴	Mode 1 - None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Unbound (b) None Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound (b) None

¹⁴ "Other forms of commercial presence for the supply of international maritime transport services" means the ability for international maritime transport service suppliers of other Parties to undertake locally all activities which are necessary for the supply to their customers of a partially or fully integrated transport service, within which maritime transport

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound; (b) None	
Freight forwarding services PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
B. Internal Waterways Transport		
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) e. Pushing and towing services (CPC 7224) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on- board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

constitutes a substantial element. (This commitment shall however not be construed as limiting in any manner the commitments undertaken under the cross-border mode of delivery.)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport (CPC 745**) PIV, PVI		
C. Air Transport Services		
(d) Maintenance and repair of aircraft (e) Supporting services for air transport - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 – None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
(e) Supporting services for air transport (Selling and marketing of air transport services only) Computer reservation system (CRS) services PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**), e) Selling and marketing of air transport services; (CPC 746*), f) Computer reservation systems; (CPC 746*) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(e) Supporting services for air transport - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
(a) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 – None	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(b) Selling and marketing of air transport services (c) Computer Reservation System (CRS) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
E. Rail Transport Services (excluding services related to infrastructure)		
b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PIV, PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7112) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PIII	Modes 1, 3 - Unbound Modes 2, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment CPC 8868** PVII	Modes: 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)	Modes 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)
F. Road Transport Services		
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Supporting services for road transport (CPC 744) PI		
b. Freight transportation (CPC 7123) PI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIV	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Mode: 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) PII	Mode 1 - Unbound, except for international transport regulated by bilateral and multilateral agreements. Modes 2, 4 - None Mode 3 - None, except for international transport regulated by bilateral and multilateral agreements.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation, (CPC 7121+7122) PV	Mode 1 Unbound. (Cross-border provision of transport services is regulated exclusively by bilateral and multilateral agreements). Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7123) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PV	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment, (CPC 6112+8867)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVII		
G. Pipeline Transport		
a. Transportation of fuels (CPC 7131) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None, except that the service provider shall be established as a joint stock company.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Transportation of other goods (CPC 7139) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Transportation of fuels (CPC 7131) b. Transportation of other goods (CPC 7139) PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
H. Services auxiliary to all modes of transport		
a. Cargo-handling services, (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 None
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Mode 1, 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PII	Mode 1 - Unbound* Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound* Modes 2, 3, 4 - None
d. Other services (CPC 749) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 4 - None Mode 3 - For rail transport services: Unbound; None for road transport services.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) PV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PV	Modes 1, 2,3, 4 - None	Modes 1, 2,3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 7421, 7429) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other supporting and auxiliary transport services (CPC 749) PVI	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Modes: 1, 2, 3, 4 - None

DODATNI PROTOKOL 6 O TRGOVINI USLUGAMA SPORAZUMA O IZMENI I PRISTUPANJU SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI U CENTRALNOJ EVROPI

Preambula

Strane Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi (u daljem tekstu „Strane“)

Imajući u vidu Preambulu, ciljeve, navedene u članu 1 i glavi VI (članovi 26 do 29) Sporazuma o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi 2006 (CEFTA 2006) koji se odnose na trgovinu uslugama, uključujući i elektronsku trgovinu, Strane će postepeno postići progresivnu liberalizaciju svojih tržišta usluga u skladu sa članom V Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) Svetske trgovinske organizacije (STO);

Prepoznajući da će liberalizacija roba i usluga u okviru CEFTA 2006 delovati kao put za ostvarivanje ciljeva ekonomskog razvoja i rasta u regionu širenjem unutar regionalnih investicionih i proizvodnih mogućnosti;

Želeći da stvore povoljnije uslove za razvoj i diverzifikaciju trgovine između Strana i unapređenje trgovinske i ekonomske saradnje na polju usluga;

Uviđajući da sektor usluga igra sve veću ulogu u privredi i trgovini Strana, sa velikim potencijalom za poboljšanje unutar regionalne trgovine uslugama na uzajamno koristan način;

Nijedna odredba ovog Protokola ne može se tumačiti tako da oslobađa Strane njihovih prava i obaveza prema svojim međunarodnim ugovorima, uključujući njihove postojeće regionalne i bilateralne trgovinske sporazume i STO Sporazum;

Složile su se u sledećem:

Član 1

Definicije

1. Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „mera“ se odnosi na svaku meru Strane, bilo u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, upravne radnje, ili u nekom drugom obliku;
- (b) „pružanje usluge“ obuhvata proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i isporuku usluge;
- (v) „mere Strana koje utiču na trgovinu uslugama“ uključuju mere u vezi sa:
  - (i) kupovinom, plaćanjem ili korišćenjem usluge;
  - (ii) mogućnosti pristupa i upotrebe onih usluga koje te Strane moraju da obezbede da budu dostupne široj javnosti, a koje su u vezi sa pružanjem usluge;
  - (iii) prisustvo, uključujući i komercijalno, lica Strane sa ciljem pružanja usluge na teritoriji druge Strane;
- (g) „komercijalno prisustvo“ se odnosi na bilo koju formu poslovnog ili profesionalnog ustanovljavanja, uključujući:

- (i) konstituisanje novog, kao i preuzimanje¹ ili održavanje postojećeg pravnog lica, ili
- (ii) stvaranje nove ili održavanje postojeće filijale ili predstavništva, na teritoriji Strane sa ciljem pružanja usluge;
- (d) „sektor“ usluga, ima sledeća značenja:
  - (i) kada se odnosi na posebne obaveze, „sektor“ obuhvata jednu ili više, ili sve, podsektore konkretne usluge, navedene u Listi Strane,
  - (ii) u suprotnom, „sektor“ podrazumeva ceo sektor jedne usluge, uključujući sve njegove podsektore;
- (đ) „usluga druge Strane“ obuhvata uslugu koja se pruža:
  - (i) sa teritorije ili na teritoriju te druge Strane, ili u slučaju pomorskog saobraćaja, plovnim objektima registrovanim po zakonima te druge Strane, ili od lica te druge Strane, koje pruža uslugu upravljanje i/ili korišćenjem, delimično ili u celosti, tog plovnog objekta; ili
  - (ii) od strane pružaoca usluge te druge Strane, u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva ili prisustva fizičkih lica;
- (e) „pružalac usluge“ se odnosi na bilo koje fizičko ili pravno lice koje pruža uslugu;²
- (ž) „monopolski pružalac usluge“ se odnosi na bilo koje lice, javno ili privatno, koje je na relevantnom tržištu na teritoriji Strane ovlašćeno ili osnovano bilo formalno bilo de facto od te Strane kao jedini pružalac te usluge;
- (z) „korisnik usluge“ se odnosi na bilo koje lice koje prima ili koristi uslugu;
  - (i) „lice“ je fizičko lice ili pravno lice;
  - (j) „fizičko lice“ se odnosi na građanina Strane, u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom;
- (k) „fizičko lice druge Strane“ se odnosi na fizičko lice koje boravi na teritoriji te druge Strane ili bilo koje druge Strane, i koje je prema zakonu te druge Strane:
  - (i) državljanin te druge Strane; ili
  - (ii) ima pravo na stalni boravak u toj drugoj Strani.
- (l) „pravno lice“ se odnosi na bilo koji pravni subjekat koji uredno osnovan odnosno drugačije organizovan prema važećim zakonima, u svrhu sticanja profita ili u druge svrhe, bilo u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući korporaciju, trust, ortačka, zajedničko ulaganje, inokosna preduzeća ili udruženja;
- (lj) „pravno lice Strane“ predstavlja:

pravno lice koje je osnovano u skladu sa zakonima Strane, i koje ima registrovano sedište, centralnu upravu ili glavno mesto poslovanja na teritoriji te

¹ Termin „preuzimanje“ podrazumeva učešće kapitala u pravnom licu sa ciljem uspostavljanja ili održavanja trajnih ekonomskih odnosa.

² I u slučaju kada se usluga ne pruža direktno od strane pravnog lica, već kroz druge forme komercijalnog prisustva, kao što su filijale ili predstavništva, pružalac usluge (tj. pravno lice) će i kroz takvo prisustvo imati tretman koji je predviđen za pružaoce usluga prema odredbama ovog Protokola. Takav tretman će se odnositi na onu formu prisustva kroz koju se usluga pruža, a ne mora da se odnosi na organizacione delove pružaoca koji se nalaze van teritorije na kojoj se usluga pruža.

Strane. U slučaju da pravno lice ima samo registrovano sedište ili centralnu upravu na teritoriji Strane, ne može se smatrati pravnim licem te Strane, ukoliko nije suštinski angažovano u poslovanju te Strane;

pravno lice je:

- (i) „u vlasništvu“ lica Strane, ako je više od 50% kapitala tog pravnog lica u vlasništvu lica te Strane, a cilj tog vlasništva je sticanje materijalne dobiti;
  - (ii) „kontrolisano“ od lica neke Strane ako takva lica imaju pravo da imenuju većinu njegovih direktora ili na neki drugi način legalno upravljaju njegovim poslovanjem;
  - (iii) „povezano“ sa drugim licem, u slučaju kada kontroliše, ili je pod kontrolom tog drugog lica; ili kada su i ovo i to drugo lice kontrolisano od strane istog lica;
- (m) „filijala“ pravnog lica Strane predstavlja pravno lice koje je pod stvarnom kontrolom drugog pravnog lica te Strane;
  - (n) „ogranak“ pravnog lica Strane predstavlja mesto poslovanja koje nema status pravnog lica u pogledu trajnosti, a koje kao nastavak matičnog pravnog lica, ima rukovodstvo i materijalno je opremljen za obavljanje poslova sa trećim stranama, tako da kasnije, iako znaju da će, ako je potrebno, postojati pravna veza sa matičnim pravnim licem, čije je sedište u inostranstvu, ne moraju poslovati direktno s tim matičnim pravnim licem, ali mogu obavljati posao na mestu poslovanja koje predstavlja nastavak;
  - (nj) „direktni porezi“ obuhvataju sve poreze na ukupne prihode, na ukupni kapital ili na elemente prihoga ili kapitala, uključujući poreze na dobit od otuđenja imovine, poreze na nepokretnosti, nasledstva i poklone, i poreze na ukupne iznose zarada ili plata koje preduzeće isplaćuje, kao i poreze na uvećanje vrednosti kapitala;
  - (o) „Lista“ označava Listu iz člana 6 i sadržanu u Aneksu III;
  - (p) „specifična obaveza“ predstavlja specifičnu obavezu utvrđenu u Listi iz člana 6;
  - (r) „usluge popravke i održavanja aviona“ se odnose na aktivnosti koje se obavljaju na avionu ili nekom njegovom delu u vremenu kada je isključen iz saobraćaja i ne obuhvata tzv. usluge održavanja linija;
  - (s) „prodaja i marketing usluga vazdušnog saobraćaja“ se odnosi na mogućnosti da konkretni vazdušni prevoznik slobodno prodaje i obavlja marketing svojih usluga vazdušnog transporta, uključujući sve aspekte marketinga, kao što su istraživanje tržišta, reklamiranje i distribucija; ove aktivnosti ne obuhvataju određivanje cena usluga u vazdušnom saobraćaju niti uslove njihove primene;
  - (t) „kompjuterski sistem rezervacija (CRS)“ se odnosi na usluge koje obezbeđuju kompjuterski sistemi koji sadrži informacije o redovima letenja avio prevoznika, slobodnim mestima, cenama, tarifama i odgovarajućim pravilima, putem kojih se mogu napraviti rezervacije ili izdavati karte;
  - (ć) „saobraćajna prava“ se odnose na pravo, bilo navedeno u okviru posebnih obaveza ili ne, da se pružaju usluge i/ili prevoze putnici, teret i pošta, na komercijalnoj osnovi ili da se unajme sa, ka, na ili preko teritorije neke Strane, uključujući tačke sletanja, maršute, tip transporta, raspoložive kapacitete, tarife koje se naplaćuju i njihove uslove, kao i kriterijume za uspostavljanje

vazduhoplovnih kompanija, uključujući i takve kriterijume kao što su broj, vlasništvo i kontrola.

Član 2

Obuhvat i pokrivenost

1. Ovaj Protokol se primenjuje na mere usvajene ili održavane od Strana, koje se odnose na trgovinu uslugama. On se odnosi na sve sektore usluga, osim navedenih u stavu 4.
2. Za potrebe ovog Protokola, trgovina uslugama se definiše kao pružanje usluge:
  - (a) sa teritorije jedne Strane na teritoriju neke druge Strane;
  - (b) na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;
  - (v) putem komercijalnog prisustva subjekta jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane;
  - (g) od strane fizičkih lica jedne Strane, koji pružaju usluge i prisutni su na teritoriji neke druge Strane.
3. Za potrebe ovog Protokola:
  - (a) „mere koje donose Strane“ znače mere koje donose:
    - (i) centralna, regionalna ili lokalna uprava i organi; i
    - (ii) nevladina tela na koja su centralna, regionalna ili lokalna uprava ili organi preneli izvršnu funkciju;

U ispunjavanju svojih opštih i posebnih obaveza po osnovu ovog Protokola, svaka Strana će preduzeti razumne mere koje joj stoje na raspolaganju kako bi osigurala da se regionalna i lokalna uprava i organi vlasti, kao i nevladina tela na njenoj teritoriji pridržavaju pomenutih obaveza;

    - (b) „usluge“ obuhvataju sve usluge u bilo kojem sektoru, osim usluga koje se pružaju u postupku vršenja vlasti;
    - (v) pod pojmom „usluga koje se pružaju u postupku vršenja vlasti“ podrazumevaju se sve usluge koje se ne pružaju niti na komercijalnoj osnovi, niti pod uslovima konkurencije jednog ili više pružalaca usluga.
4. U odnosu na usluge vazdušnog saobraćaja, ovaj Protokol se neće primenjivati na mere koje utiču na saobraćajna prava ili mere koje utiču na usluge u direktnoj vezi sa ostvarivanjem saobraćajnog prava. Ovaj Protokol se odnosi na usluge popravke i održavanja aviona, prodaju i marketing usluga vazdušnog saobraćaja i kompjuterski sistem rezervacija (CRS).
5. Ovaj Protokol se neće primenjivati na zakone, propise ili uslove koji regulišu javne nabavke od strane vladinih agencija, za usluge kupljene u vladine svrhe, a ne u svrhu dalje komercijalne prodaje ili sa ciljem pružanja usluga za komercijalnu prodaju.
6. Ovaj Protokol se neće primenjivati na subvencije ili grantove Strana, uključujući vladine podsticajne kredite, garancije i osiguranje.

Član 3

Tretman najpovlašćenije nacije

1. Svaka Strana će, odmah i bezuslovno, odobriti uslugama i pružaocima usluga bilo koje druge Strane tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava sličnim uslugama i pružaocima usluga bilo koje druge zemlje.

2. Ako Strana odobri tretman uslugama i pružaocima usluga u okviru postojećeg ili budućeg međunarodnog sporazuma sa trećom stranom, Strana će, na zahtev druge Strane, pristupiti pregovorima kako bi u ovaj Protokol uključila tretman koji nije manje povoljan od onog garantovanog tim međunarodnim sporazumom.

3. Tretman odobren uslugama i pružaocima usluga iz EU prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, ili prema Sporazumu o pridruživanju između Republike Moldavije i EU, biće izuzeti od obaveza predviđenih u stavu 1 i stavu 2.

Tretman odobren uslugama i pružaocima usluga iz EU, u okviru domaćih propisa donetih sa ciljem pristupanja EU, biće izuzeti od obaveza iz stava 1 i stava 2.

4. Odredbama ovog Protokola neće se ni jednoj Strani onemogućiti da odobri ili prizna neku prednost susednim zemljama u cilju olakšavanja trgovine ograničene na zone malograničnog prometa usluga koje se lokalno proizvode i koriste.

Član 4

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu na načine pružanja usluga utvrđenih u članu 2 stav 2, svaka Strana će odobriti uslugama i pružaocima usluga drugih Strana ne manje povoljan tretman od tretmana koji se postiže pod propozicijama, ograničenjima i uslovima, dogovorenim i navedenih u njenoj Listi.

2. Mere koje Strana ne sme da zadrži ili usvoji u sektorima u kojima je preuzela obavezu pristupa tržištu, kako na regionalnom delu tako i na čitavoj teritorije, osim ako nije drugačije navela u svojoj Listi, definišu se kao:

- (a) ograničenja broja pružalaca usluga bilo u u obliku kvantitativnih kvota, monopola, ekskluzivnih pružalaca usluga ili zahteva za procenu ekonomskih potreba;
- (b) ograničenja ukupne vrednosti uslužnih transakcija ili sredstava u formi kvantitativnih kvota ili zahteva za ocenu ekonomskih potreba;
- (v) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija ili ukupne količine rezultata ostvarenog uslužnom delatnošću koji je izražen u određenim brojčanim jedinicama u formi kvota ili zahteva za ocenu ekonomskih potreba;³
- (g) ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koja mogu biti zaposlena u konkretnom uslužnom sektoru ili koje može da zaposli pojedinačni pružalac usluge, a koji su potrebni za, i direktno povezani sa pružanjem konkretne usluge u formi kvantitativnih kvota ili zahteva za ocenu ekonomskih potreba;
- (d) mere kojima se ograničava ili zahteva posebna forma pravnog lica ili zajedničko ulaganje kroz koje pružalac usluge može da pruži uslugu; i
- (đ) ograničenja učešća stranog kapitala u obliku maksimalnog procentualog učešća stranog udela u akcijama ili ukupnoj vrednosti pojedinačnog ili ukupnog stranog investiranja.

3. Nijedna Strana ne može da na svojoj teritoriji uvodi nikakva nova ograničenja za pružanje usluga, kao što je određeno članom 2 stav 2, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.

---

³ Podstav 2 (v) ne obuhvata mere Strane kojima se ograničavaju inputi potrebni za pružanje usluge.

Član 5

Nacionalni tretman

1. U sektorima koji su navedeni u Listi Strane, i pod uslovima i na način koji je tamo naveden, svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga bilo koje druge Strane, odobriti tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava svojim sopstvenim sličnim uslugama i pružaocima usluga, a u odnosu na sve mere koje utiču na pružanje usluga.⁴
2. Strana može da ispunjava uslov iz stava 1. dodeljivanjem uslugama i dobavljačima usluga bilo koje druge strane, formalno istovetnog tretmana ili formalnog drugačijeg tretmana od onog koji dodeljuje sličnim domaćim uslugama i dobavljačima usluga.
3. Formalno identičan ili formalno različit tretman smatraće se manje povoljnim ako se pomoću njega menjaju uslovi konkurencije u korist usluga ili pružalaca usluga te Strane u poređenju sa sličnim uslugama ili pružaocima usluga neke druge Strane.

Član 6

Lista posebnih obaveza

1. Svaka strana će u Listama posebnih obaveza izneti posebne obaveze koje preuzima u skladu sa ovim Protokolom. U odnosu na sektore u kojima su preuzete ovakve obaveze, svaka Lista će sadržati:
  - (a) uslove, rokove i ograničenja u vezi sa pristupom tržištu;
  - (b) uslove i kvalifikacije za nacionalni tretman;
  - (v) gde je moguće, vremenski okvir za primenu ovih obaveza; i
  - (g) gde je moguće, datum stupanja na snagu preuzetih obaveza.
2. Liste posebnih obaveza Strana će se nalaziti u Aneksu III ovog Protokola i činiće njegov sastavni deo.

Član 7

Izmene Lista

Strane su obavezne da, na osnovu pismenog zahteva Strane koji se dostavlja Potkomitetu za trgovinu uslugama, održe konsultacije kako bi se razmotrio svaki zahtev za izmenu posebne obaveze u okviru posebnih obaveza Strane koja podnosi zahtev. Konsultacije će biti održane u roku od tri meseca nakon što je Strana dostavila svoj zahtev Potkomitetu za trgovinu uslugama. Na konsultacijama, Strane će imati za cilj da održe opšti nivo obostrano korisnih obaveza koje nisu manje povoljne za trgovinu u odnosu na onaj predviđen Listom posebnih obaveza pre takvih konsultacija. Svaka izmena posebnih obaveza podleže procedurama propisanih članom 47 CEFTA 2006.

Član 8

Kretanje fizičkih lica

1. Prava i obaveze Strana koje se odnose na kretanje fizičkih lica koja pružaju usluge u Strani regulisani su Aneksom I ovog Protokola. Fizičkim licima obuhvaćenim posebnom obavezom Strane biće dozvoljeno da pruža uslugu u toj Strani u skladu sa uslovima te obaveze.

---

⁴ Posebnim obavezama na koje se ovaj član odnosi neće se zahtevati od Strane da nadoknadi bilo kakvu štetu zbog nepovoljnog uticaja na tržištu, nastalu kao rezultat stranog svojstva odgovarajuće usluge ili pružaoca usluge.

2. Ovaj Protokol se neće primenjivati na mere koje se tiču fizičkih lica koja traže pristup tržištu rada jedne Strane, niti će se primenjivati na mere koje se tiču državljanstva, prebivališta ili zaposlenja na trajnoj osnovi.

3. Ništa u ovom Protokolu neće sprečiti Strane od primene mera kojim se reguliše ulazak fizičkih lica ili njihov privremeni boravak na njihovoj teritoriji, uključujući i one mere koje su neophodne za zaštitu integriteta, i kojim se obezbeđuje uredno kretanje fizičkih lica preko njihovih granica, pod uslovom da se takve mere ne primenjuju na način kojim poništavaju ili umanjuju koristi koje ima bilo koja Strana u skladu sa uslovima posebne obaveze.

Član 9

Transparentnost

1. Svaka Strana će objaviti odmah ili, u vanrednim okolnostima najkasnije sa danom njihovog stupanja na snagu, sve relevantne mere opšte primene koje se odnose na ili utiču na izvršenje ovog Protokola. Takođe će biti objavljeni međunarodni sporazumi u kojima je Strana ugovorna strana a koji se odnose na ili utiču na trgovinu uslugama.

2. U slučaju kada objavljivanje na način predviđen stavom 1 nije izvodljivo, omogućiće se da takva informacija bude dostupna široj javnosti na neki drugi način.

3. Svaka Strana će imenovati kontakt tačku za usluge, kao što je predviđeno članom 44 CEFTA 2006.

4. Svaka Strana će redovno, a najmanje jedanput godišnje obavestavati Potkomitet za trgovinu uslugama o uvođenju svakog novog ili o svakoj izmeni postojećih zakona, propisa ili administrativnih uputstava koji značajnije utiču na trgovinu uslugama obuhvaćenu njenim posebnim obavezama po ovom Protokolu.

5. Svaka Strana je u obavezi da, u meri u kojoj je moguće, unapred obavesti o svakoj relevantnoj meri opšte primene koju ta Strana predlaže na usvojanje kako bi se omogućilo drugim Stranama da se izjasni o meri. Informacije će se dostavljati drugim Stranama preko Potkomiteta za trgovinu uslugama i Kontakt tačke za usluge koji su posrednici u toj komunikaciji.

6. Svaka Strana može da obavesti Potkomitet za trgovinu uslugama o svakoj meri druge Strane, za koju smatra da utiče na izvršenje ovog Protokola.

Član 10

Domaća regulativa

1. Saglasno odredbama ovog Protokola, Strane zadržavaju pravo da regulišu i donose nove propise, da bi ostvarile legitimne političke ciljeve.

2. U sektorima u kojima su preuzete posebne obaveze, svaka Strana će obezbediti da se sve mere opšte primene koje se odnose na trgovinu uslugama, izvršavaju na razuman, objektivan i nepristrasan način.

3. (a) Svaka Strana će održavati ili osnovati u najbržem mogućem roku sudska, arbitražna ili upravna tela i postupke koji, na zahtev oštećenog pružaoca usluga, obezbeđuju brzo razmatranje i, gde je opravdano, odgovarajuće pravne lekove, za administrativne odluke koje utiču na trgovinu uslugama. U slučaju kada takvi postupci nisu nezavisni od organa nadležnog za donošenje upravne odluke o kojoj je reč, Strana će obezbediti da ti postupci zapravo obezbede objektivno i nepristrasno razmatranje.

(b) Neće se smatrati da se odredbama podstava (a) Strana obavezuje da uspostavi takva tela ili postupke ako je to u suprotnosti sa njenim ustavnim uređenjem ili prirodom njenog pravnog sistema.

4. U slučaju kada je za pružanje usluge za koju je preuzeta posebna obaveza neophodno ovlašćenje, nadležni organi Strane će, u razumnom roku od podnošenja zahteva koji se smatra kompletnim u skladu sa domaćim zakonima i propisima, obavestiti podnosioca zahteva o odluci po zahtevu. Na zahtev podnosioca, nadležni organi Strane pružaće, bez neopravdanog odlaganja, informacije o statusu njegovog zahteva.

5. Da bi se omogućilo da mere u vezi sa sa zahtevima koji se tiču stručnosti, tehničkih standarda i izdavanja dozvola ne predstavljaju nepotrebne prepreke u trgovini uslugama, Potkomitet za trgovinu uslugama će, preko odgovarajućih tela koja može da osnuje, razviti sva potrebna obavezna pravila. Cilj ovih pravila će biti da, između ostalog, obezbede da ti zahtevi budu:

- (a) zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijumima, kao što su kompetentnost i mogućnost pružanja usluge;
- (b) da nije neophodno opterećenje sa stanovišta postizanja kvaliteta usluge;
- (v) u slučaju postupka za dobijanje dozvola, da postupak sam po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje usluge.

6. (a) U sektorima u kojima je Strana preuzela posebne obaveze, a dok obavezna pravila iz stava 5 u ovim sektorima ne stupe na snagu, Strana neće primenjivati zahteve koji se tiču izdavanja dozvola, stručnosti i tehničkih standarda kojima se poništavaju ili umanjuju njene posebne obaveze na način koji:

- (i) nije u skladu sa kriterijumima navedenim u podstavovima 5 (a), (b) ili (v); i
  - (ii) nije bilo razumno očekivati od te Strane u vreme kada su posebne obaveze u tim sektorima preuzete.
- (b) Prilikom utvrđivanja da li se Strana ponaša u saglasnosti sa obavezama iz stava 5 (a), vodiće se računa o međunarodnim standardima relevantnih međunarodnih organizacija⁵ koje Strana primenjuje.

7. U sektorima u kojima su preuzete posebne obaveze u profesionalnim uslugama, svaka Strana će obezbediti odgovarajuće postupke za proveru kompetentnosti profesionalaca drugih Strane.

8. Strane će preispitati domaće propise u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog Protokola. Na zahtev jedne ili više Strana, Strane će pregovarati o domaćem regulisanju pravila koja će biti sastavni deo ovog Protokola, kao Aneks ili na neki drugi način.

Član 11

Priznavanje

1. U cilju potpunog ispunjenja svojih standarda ili kriterijuma za davanje ovlašćenja, dozvola ili sertifikata za pružaoce usluga, Strana može da omogući priznavanje obrazovanja ili iskustva koje je stečeno, ispunjenje uslova, dozvola i sertifikata izdatih od druge Strane. Takvo priznanje može biti bazirano na sporazumu ili dogovoru sa tom drugom Stranom, ili jednostrano.

---

⁵ Izraz „relevantne međunarodne organizacije“ se odnosi na međunarodna tela u kojima je članstvo moguće za relevantna tela najmanje svih članica Svetske trgovinske organizacije (STO).

2. Strana koja priznaje, na osnovu ugovora ili dogovora, obrazovanje ili iskustvo koje je stečeno, ispunjenje uslova, dozvola i sertifikata, van teritorija Strana, ta Strana će pružiti odgovarajuću mogućnost ostalim zainteresovanim Stranama da pregovaraju o pristupanju tim sporazumima i dogovorima, bez obzira na postojeće ili buduće, ili o zaključivanju sličnih sporazuma ili dogovora sa njom. Ako Strana vrši jednostrano priznavanje, pružiće adekvatnu priliku svakoj drugoj Strani da pokaže da obrazovanje ili iskustvo, dozvole, ili sertifikati koji su stečeni ili zahtevi koji su u tom smislu ispunjeni na teritoriji te druge Strane, treba da budu priznati.

3. Strana neće vršiti priznavanje na način koji bi, u procesu primene njenih standarda ili kriterijuma za davanje ovlašćenja, dozvola ili sertifikata pružaocima usluga, predstavljao bilo sredstvo diskriminacije među Stranama, bilo prikriveno ograničenje za trgovinu uslugama.

4. Strane će zaključiti neophodne procedure u razvijanju sporazuma ili dogovora o uzajamnom priznavanju za regulisane profesije, nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Član 12

Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga

1. Svaka Strana će obezbediti da se, prilikom pružanja monopolskih usluga na relevantnom tržištu, svi monopolski pružaoci usluga na njenoj teritoriji ne ponašaju suprotno obavezama Strane prema članu 3 i preuzetim posebnim obavezama.

2. Kada se monopolski pružalac usluga neke Strane, bilo direktno ili preko povezane kompanije, pojavljuje na tržištu uslužne delatnosti koja je van okvira njegovih monopolskih prava, a ta delatnost je predmet posebnih obaveza te Strane, Strana će obezbediti da takav pružalac usluga ne koristi svoj monopolski položaj da se na njenoj teritoriji ponaša na način koji nije u skladu sa takvim obavezama.

3. Potkomitet za trgovinu uslugama može, na zahtev neke Strane koja ima razloga da veruje da monopolski pružalac usluga druge Strane deluje na način koji je suprotan stavu 1 ili 2, da zahteva od te Strane koja uspostavlja, podržava ili daje ovlašćenja takvim subjektima, da pruži konkretne podatke o relevantnim operacijama.

4. Odredbe ovog člana će se takođe primenjivati na slučajeve ekskluzivnih pružalaca usluga, gde Strana, formalno ili stvarno, (a), odobrava ili uspostavlja mali broj pružalaca usluga i (b) suštinski ograničava konkurenciju među takvim pružaocima usluga na svojoj teritoriji.

Član 13

Poslovni običaji

1. Strane priznaju da određeni poslovni običaji pružalaca usluga, sem onih iz člana 12, mogu da naruše konkurenciju i time ograniče trgovinu uslugama.

2. Svaka Strana će, na zahtev bilo koje druge Strane, započeti konsultacije sa ciljem ukidanja poslovnih običaja iz stava 1. Strana kojoj se upućuje zahtev će isti razmotriti u potpunosti i sa razumevanjem i sarađivaće u pružanju javnosti raspoloživih informacija koje nisu poverljive prirode, a tiču se datog pitanja. Strana kojoj je postavljen zahtev će Strani koja je zahtev postavila takođe pružiti ostale dostupne informacije, u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom, ukoliko je postignut zadovoljavajući sporazum koji obezbeđuje čuvanje poverljivosti tih informacija od strane Strane koja je postavila zahtev.

Član 14

Plaćanja i transferi

1. Osim u slučajevima predviđenim članom 15, Strana neće primenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije koje se odnose na preuzete posebne obaveze.
2. U slučaju da jedna Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u odnosu na pružanje usluga kroz model pružanja predviđen članom 2 stav 2, i ukoliko je prekogranični transfer kapitala bitan deo same usluge, ta strana se time obavezala da omogući takav transfer kapitala. U slučaju da jedna Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u odnosu na pružanje usluga kroz model pružanja predviđen članom 2 stav 2, ta strana se time obavezala da omogući srodne transfere kapitala na njenu teritoriju.
3. Ništa u ovom Protokolu neće uticati na prava i obaveze članica Međunarodnog monetarnog fonda (u daljem tekstu „MMF“) prema statutu MMF, uključujući i devizne aktivnosti u skladu sa Statutom MMF-a, pod uslovom da Strana ne uvede ograničenja ni na koju kapitalnu transakciju suprotno njenim posebnim obavezama koje se odnose na ovakve transakcije, osim po članu 15 ili na zahtev MMF-a.

Član 15

Ograničenja kojima se štiti platni bilans

1. Strane će nastojati da izbegnu nametanje ograničenja na pružanje usluga radi očuvanja platnog bilansa.
2. Svako ograničenje radi očuvanja platnog bilansa koji je usvojen ili održava Strana prema i u skladu sa članom XII GATS-a, smatraće se kompatibilnim sa ovim Protokolom.

Član 16

Opšta izuzeća

1. Pod uslovom da su ispunjeni zahtevi da takve mere ne budu primenjivane na način koji bi predstavljao sredstvo svojevoljne ili nepravedne diskriminacije među Stranama, u uslovima koji su uglavnom slični, niti prikriveno ograničenje za međunarodnu trgovinu uslugama, ovim Protokolom se neće sprečavati usvajanje ni primena u bilo kojoj Strani, sledećih mera:
  - (a) potrebnih za zaštitu javnog morala ili za održavanje javnog reda;⁶
  - (b) potrebnih za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
  - (v) potrebnih da se obezbedi usklađenost sa zakonima i propisima koji nisu u suprotnosti sa odredbama ovog Protokola, uključujući one koji se odnose na:
    - (i) sprečavanje prakse lažnog predstavljanja i prevara ili za savladavanje posledica kršenja ugovora o uslugama;
    - (ii) zaštite privatnosti pojedinaca u vezi sa obradom i distribucijom ličnih podataka i zaštite poverljivosti ličnih podataka i računa;
    - (iii) sigurnosti;

---

⁶ Pozivanje na razloge za izuzeće radi zaštite javnog reda moguće je i u slučaju prave i ozbiljne pretnje jednom od osnovnih interesa društva.

- (g) suprotno članu 5, pod uslovom da razlika u tretmanu postoji radi obezbeđivanja pravednog ili efikasnog⁷ nametanja ili ubiranja direktnih poreza u sektoru usluga ili od pružalaca usluga drugih Strana;
- (d) suprotno članu 3, pod uslovom da je razlika u tretmanu rezultat postojanja sporazuma o izbegavanju dvostrukog oporezivanja ili odredbe o izbegavanju dvostrukog oporezivanja u međunarodnom sporazumu ili aranžmanu koji obavezuje Stranu.

Član 17

Izuzeća iz bezbednosnih razloga

1. Ovoj Protokol se neće primenjivati tako da se:
  - (a) od Strane traži da daje podatke čije otkrivanje ona smatra da je u suprotnosti sa njenim osnovnim bezbednosnim interesima, ili
  - (b) bilo koja Strana sprečava da preduzme radnje koje ona smatra da su neophodne za zaštitu njenih osnovnih bezbednosnih interesa:
    - (i) u vezi sa pružanjem usluga koja se obavlja direktno ili indirektno sa ciljem snabdevanja stalne vojske;
    - (ii) u vezi sa fisionim i fuzionim materijalima ili sa materijalima od kojih se isti dobijaju;
    - (iii) preduzetim u vreme rata ili drugih vanrednih okolnosti međunarodnih razmera; ili
  - (v) bilo koja Strana sprečava da preduzima radnje u izvršavanju njenih obaveza na osnovu Povelje Ujedinjenih Nacija radi održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.
2. Potkomitet za trgovinu uslugama će biti, u najdetaljnijoj mogućoj formi, informisan o merama preduzetim prema stavovima 1 (b) i (v) i o njihovom prestanku.

---

⁷ Mere koje imaju za cilj pravično ili efektivno nametanje ili ubiranje direktnih poreza uključujući mere koje Strana uvodi u svoj poreski sistem, a koje se:

- (i) primenjuju na pružaoce usluga koji su nerezidenti, s obzirom na činjenicu da se poreska obaveza nerezidenata utvrđuje u odnosu na predmete oporezovanja koji je poreklom ili je smešten na teritoriji te Strane; ili
- (ii) primenjuju na nerezidente kako bi se obezbedilo nametanje ili ubiranje poreza na teritoriji te Strane; ili
- (iii) primenjuju na nerezidente ili rezidente kako bi se sprečilo izbegavanje ili utaja poreza, uključujući i mere za usaglašavanje; ili
- (iv) primenjuju na korisnike usluga na ili sa teritorije druge Strane kako bi se obezbedilo nametanje ili ubiranje poreza od tih korisnika, a gde je poreski osnov nastao na teritoriji te Strane; ili
- (v) koriste da bi se razlikovali pružaoce usluga koji podležu plaćanju porezu na predmete oporezovanja koji se oporezuju svuda po svetu, od ostalih pružalaca usluga, imajući u vidu koje su razlike u poreskoj osnovici; ili
- (vi) koriste kako bi se utvrdio, locirao i odredio deo dohotka, profita, gubitka ili kredita rezidentnih lica ili filijala, ili između lica ili filijala koje su povezane sa tim licem, sa ciljem zaštite poreske osnovice Strane.

Poreske odredbe i pojmovi u stavu (g) i u ovoj fusnoti su određeni na osnovu poreskih definicija i pojmova, ili podjednkih ili sličnim definicija i pojmova u domaćem zakonodavstvu Strane koja mere primenjuje.

Član 18

Saradnja u oblasti elektronske trgovine

1. Strane, prepoznajući da elektronska trgovina povećava mogućnosti trgovine u mnogim sektorima, prihvataju da međusobno unaprede razvoj elektronske trgovine, naročito kroz saradnju po pitanjima pokrenutim putem elektronske trgovine u skladu sa odredbama ovog Protokola.
2. Strane su saglasne da razvoj elektronske trgovine mora biti u potpunosti u skladu sa najvišim međunarodnim standardima zaštite podataka, u cilju osiguranja poverenja korisnika elektronske trgovine.
3. Strane su saglasne da se isporuke elektronskim putem smatraju pružanjem usluga, u smislu člana 2 stav 2(a), i neće se cariniti.
4. Strane će uspostaviti dijalog o regulatornim pitanjima koja su pokrenuta elektronskom trgovinom, koji će se, između ostalog, baviti sledećim pitanjima:
  - (a) priznavanje sertifikata elektronskih potpisa izdatih za javnost i olakšavanje sertifikacije prekograničnih usluga;
  - (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u vezi sa prenosom ili skladištenjem podataka;
  - (v) otklanjanje neželjenih elektronskih komercijalnih komunikacija;
  - (g) zaštita potrošača u oblasti elektronske trgovine;
  - (d) ostalim pitanjima značajnim za razvoj elektronske trgovine.
5. Ova saradnja može poprimiti oblik razmene podataka o odgovarajućem domaćem zakonodavstvu Strana po ovim pitanjima, kao i o implementaciji tog zakonodavstva.

Član 19

Uskraćivanje povlastica

Strana može uskratiti povlastice ovog Protokola pružaocu usluga druge Strane ukoliko utvrdi da se usluga pruža toj Strani od strane pravnog lica koje je u vlasništvu ili pod kontrolom lica ne Strane koje nije suštinski angažovano u poslovanju na teritoriji bilo koje Strane.

Član 20

Razmatranje preuzetih obaveza

1. U cilju dalje liberalizacije trgovine uslugama između njih, a naročito suštinske eliminacije svih oblika diskriminacije između i među njima u periodu od pet godina, Strane će redovno razmatrati njihove Liste posebnih obaveza, posebno uzimajući u obzir svaku jednostranu liberalizaciju i tekuće aktivnosti u okviru STO. Prvo takvo razmatranje će biti najkasnije u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola.
2. U skladu sa stavom 1. redovna razmatranja nivoa liberalizacije uzimaće u obzir procenu stepena restriktivnosti mera koje utiču na trgovinu uslugama korišćenjem metodologija utvrđenih od strane Svetske banke i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Član 21

Potkomitet za trgovinu uslugama

Potkomitet za trgovinu uslugama osnovan u skladu sa članom 41, stav 5. CEFTA 2006. olakšava sprovođenje i primenu ovog Protokola od CEFTA Strana.

Član 22

U skladu sa članom 47, stav 1. CEFTA 2006, ovaj Protokol je sastavni deo CEFTA Sporazuma 2006.

Član 23

Aneksi

Sledeći Aneksi čine sastavni deo ovog Protokola:

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

Aneks II - Regulatorni principi u oblasti telekomunikacija;

Aneks III - Konsolidovana Lista obaveza pristupa tržištu u trgovini uslugama
CEFTA Strana.

Član 24

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, u skladu sa zahtevima predviđenim domaćim zakonodavstvom Strana. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja biće deponovani kod Depozitara.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

3. Za svaku Stranu koja deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja od datuma deponovanja trećeg instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja, ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana od dana deponovanja njenog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

4. Ukoliko njeni domaći propisi to dozvoljavaju, Strana može privremeno primenjivati ovaj Protokol dok ta Strana ne deponuje njen instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja saglasno stavu 2. Svaka privremena primena ovog Protokola biće dostavljena Depozitaru.

KAO POTVRDU TOGA, punomoćnici svih CEFTA Strana, na osnovu posebnih ovlašćenja, usvojili su ovaj Protokol.

Sačinjeno u Tirani, dana 18. decembra 2019. godine, u jednom izvornom primerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan Depozitaru CEFTA 2006, koji će svim CEFTA Stranama dostaviti overene kopije.“

ANEKS I

Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe

Ovaj Aneks se odnosi na mere Strana koje se odnose na privremeni ulazak i boravak na njihovim teritorijama ključnog osoblja, pripravnika, prodavaca poslovnih usluga, pružalaca ugovorenih usluga, nezavisnih stručnjaka i kratkotrajnih posetilaca u poslovne svrhe.

Odeljak I

Ključno osoblje, pripravnici, prodavci poslovnih usluga, pružaoci ugovornih usluga i nezavisni stručnjaci

1. U skladu sa ciljevima ovog Protokola, Strane se obavezuju da dozvole privremeni ulazak i boravak na svojoj teritoriji sledećim kategorijama fizičkih lica u skladu sa uslovima koji su navedeni ispod: (a) ključno osoblje; (b) pripravnici; (v) prodavci poslovnih usluga; (g) pružaoci ugovorenih usluga; i (d) nezavisni stručnjaci.
2. Za svaki sektor koji je liberalizovan skladu sa Članom 4. ovog Protokola i koji je predmet bilo kakve rezere navedene u Aneksu III, Strane će dozvoliti privremeni ulazak i boravak sledećim kategorijama fizičkih lica.
3. „**Ključno osoblje**“ označava fizička lica zaposlena unutar pravnog lica jedne ugovorne Strane, osim neprofitne organizacije, koja su odgovorna za osnivanje ili odgovarajuću kontrolu, upravljanje i rad neke ustanove.

Ključno osoblje obuhvata poslovne posetioce koji su odgovorni za osnivanje i unutarkorporativno premeštene osobe. Privremeni ulazak i boravak ključnog osoblja je dozvoljen u periodu od šest meseci u okviru bilo kog perioda od dvanaest meseci za poslovne posetioce; i tri godine, u prvom slučaju, za unutarkorporativno premeštene osobe. Privremeni ulazak i boravak za unutarkorporativno premeštene osobe se može produžiti do dve dodatne godine u ukupnom periodu ne dužem od pet godina.

(a) „*Poslovni posetioci*“ (PP) označavaju fizička lica koja rade na višem položaju unutar pravnog lica koja su odgovorna za osnivanje neke ustanove. Ona ne učestvuju u direktnim transakcijama sa javnošću i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u okviru Strane domaćina; i

(b) „*Unutarkorporativno premeštene osobe*“ (UKP) označavaju fizička lica koja su zaposlena kod pravnog lica jedne Strane, ili su bila partneri u istom najmanje godinu dana i koji su privremeno premešteni u neku ustanovu (uključujući povezana preduzeća, filijale ili ogranke) na teritoriji druge Strane. Fizička lica pripadaju jednoj od sledećih kategorija:

(iii) *Direktori* su fizička lica koja rade na višem položaju unutar pravnog lica, sprovode opšti nadzor ili pravac poslovanja, koji pre svega rukovode upravljanjem jedinice, uključujući:

(a) usmeravanje ustanove, ili njenog odeljenja ili odseka;

(b) nadzor i kontrolu rada drugih zaposlenih: nadzornika, stručnjaka ili rukovodilaca;

(v) ovlašćenje da lično zapošljavaju i otpuštaju ili preporučuju zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske poslove.

(iv) *Specijalisti* su fizička lica koja rade u okviru pravnog lica: koji poseduju specijalizovana znanja bitna za rad ustanove, sposobnostima istraživanja, tehnički obučeni ili poseduju veštine rukovođenja. U proceni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo znanja usko vezana za ustanovu, već i to da li osoba ima visok nivo

osposobljenosti u odnosu na vrstu posla ili delatnosti koja zahteva posebno stručno znanje, uključujući članstvo u akreditovanoj profesiji.

4. „**Pripravnici**“ označavaju fizička lica koja su zaposlena od strane pravnog lica Strane najmanje jednu godinu, koja poseduju visoku stručnu spremu i koja su privremeno premeštena u neku ustanovu na teritoriji druge Strane, u cilju razvoja karijere ili obuke u poslovnim tehnikama i metodama. Od ustanove primaoca može se tražiti da dostavi program obuke koji pokriva trajanje boravka na prethodno odobrenje, što pokazuje da svrha boravka obuka koja odgovara nivou univerzitetskog stepena.

Privremeni ulazak i boravak za pripravnike će biti dozvoljen u trajanju do jedne godine.

5. „**Prodavci poslovnih usluga**“ (PPU) označavaju fizička lica koja su predstavnici pružaoca usluga Strane koja traži privremeni ulazak na teritoriju druge Strane radi pregovora o prodaji usluga ili robe ili sklapanja ugovora o prodaji usluga za tog pružaoca usluga. Ona ne učestvuju u direktnim transakcijama za javnost i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u okviru Strane domaćina.

Privremeni ulazak i boravak za prodavce poslovnih usluga je dozvoljen do šest meseci u okviru bilo kog perioda od dvanaest meseci.

6. „**Pružaoци ugovorenih usluga**“ (PUU) označavaju fizička lica zaposlena kod pravnog lica Strane koja nema ustanovu na teritoriji Druge strane i koja je zaključila dobronameran ugovor o isporuci usluga sa korisnikom druge Strane, zahtevajući prisustvo svojih zaposlenih na privremenoj osnovi u toj Strani u cilju ispunjenja ugovora o pružanju usluga. Pomenuti ugovor o uslugama mora biti u skladu sa zakonima, propisima i zahtevima Strane u kojoj se ugovor izvršava.

Pružaoци ugovorenih usluga kojima je dozvoljen privremen ulazak i boravak u Strani kako bi pružala usluge u toj Strani podležu dole navedenim uslovima:

- (a) Fizička lica moraju biti angažovana u pružanju usluga na privremenoj osnovi kao zaposleni u pravnom licu koje je dobilo ugovor o uslugama u drugoj Strani.
- (b) Fizička lica treba da imaju najmanje dve godine iskustva u određenom sektoru delatnosti koja je predmet ugovora o uslugama.
- (v) Fizička lica moraju imati profesionalne kvalifikacije koje su potrebne za obavljanje delatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili zahtevima Strane gde se pruža usluga.
- (g) Fizička lica ne primaju naknadu za pružanje usluga osim naknade koju im plaćaju njihovi poslodavci tokom njihovog boravka u drugoj Strani.
- (d) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u okviru druge Strane trajaće ne duže od šest meseci u bilo kom periodu od dvanaest meseci ili za vreme trajanja ugovora o uslugama, koji god je kraći.
- (đ) Broj lica obuhvaćenih ugovorom o uslugama ne sme biti veći nego što je potrebno da se izvrši ugovor, u skladu sa zakonima, propisima i uslovima Strane gde je usluga pružena.

7. „**Nezavisni stručnjaci**“ (NS) označavaju fizička lica koja se bave pružanjem usluge i koja su registrovana kao samozaposlena na teritoriji Strane, koja su zaključila dobronameran ugovor o isporuci usluga sa korisnikom u drugoj Strani, koji zahteva njihovo prisustvo na privremenoj osnovi u toj drugoj Strani sa ciljem izvršenja ugovora za pružanje usluga.

Nezavisni stručnjaci kojima je dozvoljen privremeni ulazak i boravak u Strani sa ciljem isporuke usluga u toj Strani podležu dole navedenim uslovima:

- (a) Fizička lica moraju biti angažovana u pružanju usluga na privremenoj osnovi kao samozaposlena lica koja su registrovana u drugoj Strani i koja moraju imati ugovor o uslugama za period ne duži od dvanaest meseci.
- (b) Fizička lica moraju imati, na dan podnošenja zahteva za ulazak u Stranu, najmanje tri godine profesionalnog iskustva u sektoru koju je predmet ugovora o uslugama.
- (v) Fizička lica moraju imati profesionalne kvalifikacije koje su potrebne za obavljanje delatnosti u skladu sa zakonima, propisima ili zahtevima Strane gde se pruža usluga.
- (g) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u Strani će trajati ne duže od šest meseci u bilo kom periodu od dvanaest meseci ili za vreme trajanja ugovora o uslugama, koji god je kraći.

8. Strana ne sme održavati ili usvajati bilo kakva ograničenja za ukupan broj fizičkih lica koje pravno lice iz druge Strane može da premesti kao ključno osoblje ili pripravnike u određeni sektor u obliku numeričkih kvota, ili uslov za ispitivanje ekonomskih potreba ili ispitivanje tržišta rada ili bilo kakva diskriminatorna ograničenja. Strana ne sme zahtevati da ustanova imenuje na pozicije visokih rukovodilaca fizička lica neke posebne nacionalnosti.

Odeljak II

Kratkotrajni posetioci u poslovne svrhe

1. Strane će olakšati, u skladu sa svojim odgovarajućim zakonodavstvom, privremeni ulazak i boravak na njihovim teritorijama kratkotrajnim posetiocima u poslovne svrhe bilo koje druge Strane u cilju obavljanja sledećih aktivnosti:

- (a) Istraživanje i dizajn: Tehnički, naučni i statistički istraživači u ime pravnog lica osnovanog na teritoriji druge Strane;
- (b) Istraživanje tržišta: Osoblje koje sprovodi istraživanje ili analizu, uključujući istraživanje tržišta, u ime pravnog lica osnovanog na teritoriji druge Strane;
- (v) Kursevi obuke: Osoblje jednog pravnog lica u Strani koje ulazi na teritoriju druge Strane u cilju obučavanja tehnikama i radnom praksom zaposlenih kod pravnih lica ili organizacija u toj Strani, pod uslovom da je obučavanje ograničeno na posmatranje, upoznavanje i samu nastavu u učionici;
- (g) Sajmovi i izložbe: Osoblje koje učestvuje na sajmu u cilju promocije svog pravnog lica ili njegovih proizvoda ili usluga u drugoj Strani;
- (d) Prodaja: Predstavnici i agenti prodaje koji primaju narudžbine ili ugovaranja za robu za pravno lice koje se nalazi na teritoriji neke druge strane, ali koji ne isporučuju robu;
- (đ) Kupovina: Kupci koji kupuju za pravno lice ili rukovodioci i nadzorno osoblje angažovano u komercijalnim poslovima koji se vrše na teritoriji druge Strane.
- (e) Sastanci i konsultacije: Fizička lica koja prisustvuju sastancima ili konferencijama ili se bave konsultacijama sa poslovnim saradnicima.

2. Licima koja se bave aktivnostima navedenim u stavu 1 može se odobriti privremeni ulazak i boravak u Strani, kao kratkotrajnim posetiocima u poslovne svrhe, pod uslovom da: (i) se ne bave prodajom svoje robe ili usluga široj javnosti ili sopstvenom isporukom robe ili usluga; (ii) u svoje ime, ne dobijaju nikakvu naknadu od izvora koji se nalazi unutar Strane u kojoj

borave privremeno; i (iii) nisu angažovana u pružanju usluga u okviru ugovora koji je zaključen između pravnog lica koje nema komercijalnu prisutnost u Strani gde kratkotrajni posetioци u poslovne svrhe privremeno borave i korisnika u toj Strani.

3. Privremeni ulazak i boravak kratkotrajnih posetilaca u poslovne svrhe na teritoriji ugovornih Strana, kada je to dozvoljeno, trajeće do šest meseci u bilo kom periodu od dvanaest meseci.

ANEKS II

Regulatorni principi u oblasti telekomunikacija

Slede definicije i principi regulatornog okvira za telekomunikacione mreže i usluge.

Definicije

„Telekomunikacije“ podrazumeva prenos i prijem signala preko bilo kojeg elektromagnetnog sredstva.

„Javne usluge telekomunikacionog prenosa“ označava bilo koju uslugu telekomunikacionog prenosa za koje Strana zahteva, eksplicitno ili u praksi, da se ponude široj javnosti. Takve usluge mogu da uključe, između ostalog, telegraf, telefon, telex i prenos podataka obično prenos informacija, u realnom vremenu, koje pruža potrošač, između dve ili više tačaka, a bez bilo kakve promene oblika i sadržaja informacije od tačke ulaska do tačke izlaska..

„Javna prenosna telekomunikaciona mreža“ označava javnu telekomunikacionu infrastrukturu kojom se omogućava telekomunikacija između i unutar određenih izlaznih tačaka mreže.

„Korisnik“ označava korisnika usluge i pružaoca usluge.

„Osnovni objekti“ označavaju objekte javne prenosne telekomunikacione mreže ili usluge koji:

- (a) isključivo ili pretežno pružaju jedan ili ograničen broj pružalaca usluge; i
- (b) ne mogu biti ekonomski ili tehnički zamenjeni na izvodljiv način u cilju pružanja usluge.

„Glavni pružalac“ označava pružaoca koja ima mogućnost da značajno utiče na uslove učešća (imajući u vidu cenu i isporuku) na relevantnom tržištu za telekomunikacione mreže i usluge kao rezultat: (a) kontrole nad osnovnim objektima; ili (b) korišćenja svog položaja na tržištu.

1. Zaštita konkurencije

Prevenција antikonkurentne prakse u oblasti telekomunikacija

Odgovarajuće mere će se održavati ili usvojiti u svrhu sprečavanja pružalaca koji, sami ili zajedno, predstavljaju glavnog pružaoca da se uključi ili nastavi sa antikonkurentnom praksom. Ova antikonkurentna praksa posebno uključuje:

- (a) angažovanje u antikonkurentnom unakrsnom subvencionisanju;
- (b) korišćenje informacija dobijenih od takmičara sa antikonkurentnim rezultatima; i
- (v) nestavljanje na raspolaganje drugim pružiocima usluga pravovremenih tehničkih informacija o osnovnim objektima i komercijalno relevantnim informacijama koje su potrebne za njihovo pružanje usluga.

2. Interkonekcija

2.1 Interkonekcija se odnosi na povezivanje sa pružaocima koji pružaju javnu prenosnu telekomunikacionu mrežu ili uslugu kako bi omogućili korisnicima jednog pružaoca da komuniciraju sa korisnicima drugog pružaoca i pristupe uslugama koje pruža drugi pružalac, kada se preuzimaju posebne obaveze.

2.2 Interkonekcije koje je potrebno obezbediti

Interkonekcija sa glavnim pružaocem usluga se obezbeđuje na bilo kojem tehnički izvodljivom položaju mreže. Takva interkonekcija se obezbeđuje⁸:

- (a) po nediskriminatornim uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i stopama i sa kvalitetom koji je ništa manje povoljan od onog koji se pruža za slične sopstvene usluge ili za slične usluge nepovezanih pružaoca usluga ili za njegove filijale ili druga povezana preduzeća;⁹
- (b) blagovremeno, pod uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i stopama orijentisanim na troškove koji su transparentni, razumni, imajući u vidu ekonomsku izvodljivost, i dovoljno jasni, tako da pružalac ne mora da plati za mrežne komponente ili objekte koji mu nisu neophodni za uslugu koju treba pružiti; i
- (v) na zahtev, na mestima pored krajnjih tačaka mreže koje se nude većini korisnika, u skladu sa naknadama koje odražavaju troškove izgradnje potrebnih dodatnih objekata.

2.3 Javna dostupnost procedura za pregovore o interkonekciji

Važeće procedure za interkonekciju sa glavnim pružaocem moraju biti dostupne javnosti.

2.4 Transparentnost aranžmana o interkonekciji

Svaka Strana treba da obezbedi da glavni pružalac učini javno dostupnim ili svoje sporazume o interkonekciji ili referentnu ponudu za interkonekciju.

2.5 Interkonekcija: rešavanje sporova

Pružalac usluge koji zahteva interkonekciju sa glavnim pružaocem ima pravo, ili:

- (a) u bilo koje vreme; ili
- (b) nakon razumnog vremenskog perioda koji je javno objavljen nezavisnom domaćem organu, koji može biti regulatorno telo iz 5. stava, da rešava sporove u vezi sa odgovarajućim uslovima i stopama za povezivanje u razumnom vremenskom periodu, u meri u kojoj isti nisu prethodno utvrđeni.

---

⁸ Pružaoci usluga ili mreža koji generalno nisu dostupni široj javnosti, kao što su zatvorene grupe korisnika, imaju garantovana prava da se povežu sa javnom prenosnom telekomunikacionom mrežom ili uslugama pod uslovima i stopama koje su antidiskriminatorne, transparentne i orijentisane na troškove. Takvi uslovi i stope mogu, međutim, da variraju od uslova i stopa koji važe za interkonekciju između javnih telekomunikacionih mreža i usluga.

⁹ Drugačiji uslovi i stope se mogu utvrditi za različite operatere u različitim tržišnim segmentima, na osnovu antidiskriminatornih i transparentnih odredaba za licenciranje, gde takve razlike mogu biti objektivno opravdane jer se ove usluge ne smatraju „sličnim uslugama“.

3. Univerzalna usluga

Svaka Strana ima pravo da definiše vrstu obaveze univerzalne usluge koju želi da održava. Takve obaveze se ne smatraju antikonkurentnim same po sebi, pod uslovom da se primenjuju na transparentan, nediskriminatoran i konkurentski neutralan način i da ne predstavljaju veći teret nego što je neophodno za vrstu univerzalne usluge koju odredi Strana.

4. Javna dostupnost kriterijuma za licenciranje

Gde je potrebna licenca, biće javno dostupno sledeće:

- (a) svi kriterijumi za izdavanje dozvola (licenciranje) i vremenski period koji je obično potreban za postizanje odluke o zahtevu za izdavanje dozvole; i
- (b) uslovi za pojedinačne licence.

Razlozi za uskraćivanje licence pružaju se podnosiocu zahteva na osnovu zahteva.

5. Nezavisni regulatori

Regulatorno telo u svakoj Strani treba da bude odvojeno od, i ne odgovara za, bilo kog pružaoca telekomunikacionih mreža i usluga. Odluke, kao i procedure koje koriste regulatori treba da budu nepristrasne u odnosu na sve učesnike na tržištu.

6. Raspodela i korišćenje ograničenih resursa

Bilo kakve procedure za dodelu i korišćenje ograničenih resursa, uključujući i frekvencije, brojeve i prednost, vrše se na objektivan, blagovremen, transparentan i nediskriminatoran način. Trenutno stanje dodeljenih frekventnih opsega mora biti dostupno javnosti, ali detaljna identifikacija dodeljenih frekvencija za posebne namene Vlade nije potrebna.

ANEKS III KONSOLIDOVANA LISTA OBAVEZA PRISTUPA TRŽIŠTU U OBLASTI TRGOVINE USLUGAMA CEFTA STRANA

OBJAŠNJENJA

Ova „Konsolidovana lista obaveza pristupa tržištu u oblasti trgovine uslugama CEFTA Strana“ je zasnovana na Centralnoj listi klasifikacije (CPC) proizvoda Ujedinjenih nacija koja se u Svetskoj trgovinskoj organizaciji koristi u pregovorima u oblasti usluga, i takođe uključuje i neke usluge opisane u CPC verz. 2 (Publikacija Ujedinjenih nacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

Ova Lista je u skladu sa praksom GATS lista i pokazuje samo one uslužne delatnosti u kojima Strane preduzimaju obaveze. U vezi sa obavezama pristupanja tržištu i nacionalnog tretmana, u Listi su navedeni sledeći različiti Načini pružanja usluga:

Način 1: sa teritorije jedne Strane na teritoriju neke druge Strane;

Način 2: na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;

Način 3: putem komercijalnog prisustva subjekta jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane;

Način 4: od strane fizičkih lica jedne Strane, koji pružaju usluge i prisutni su na teritoriji neke druge Strane.

Kada sve Strane CEFTA 2006 preuzmu obaveze, to se u Listi naglašava oznakom „Sve CEFTA Strane“. U suprotnom, obaveze Strana pojedinačno označene su skraćenicama navedenim u nastavku, prema redosledu u preambuli CEFTA 2006, ali isključujući strane koje su se povukle iz Sporazuma u skladu sa članom 51:

Strana 1	CI
Strana 2	CII
Strana 3	CIII
Strana 4	CIV
Strana 5	CV
Strana 6	CVI
Strana 7	CVII

A. HORIZONTALNE OBAVEZE

1. Sticanje zemljišta i nekretnina

CI – Fizička i pravna lica bilo koje druge Strane ne mogu sticati prirodne resurse i poljoprivredno zemljište, državne šume i šumsko ili pogranično zemljište, i vojne oblasti u CI. Fizička i pravna lica bilo koje druge Strane imaju pravo da kupuju nepoljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu, pod uslovom da je vrednost investicija na određenom zemljištu tri puta veća od vrednosti nepoljoprivrednog zemljišta u CI.

CII – Fizička i pravna lica bilo koje druge Strane ne mogu posedovati nekretnine u CII, osim pod uslovima reciprociteta i ukoliko se stečena imovina koristi za pružanje usluga. Fizička ili pravna lica druge Strane ne mogu posedovati poljoprivredno zemljište.

CIII – Fizičko ili pravno lice druge Strane može pod uslovima reciprociteta sticati pravo svojine za stan, zgradu i poslovni prostor, kao i pravo vlasništva ili dugoročnog zakupa nad građevinskim zemljištem na teritoriji CIII. Fizičko ili pravno lice druge Strane može, pod uslovima reciprociteta sticati pravo dugoročnog zakupa poljoprivrednog zemljišta na teritoriji CIII. Dugoročni zakup ne može biti duži od 99 godina. Svako sticanje mora biti odobreno od strane nadležnog ministarstava.

CIV – Dozvoljen je zakup zemljišta koji ne prelazi 99 godina. Fizička ili pravna lica druge Strane mogu da kupuju zemlju, osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

CV – Fizička i pravna lica druge Strane mogu posedovati nekretnine u CV, osim obradivog zemljišta i nekretnina u okviru ograničenih oblasti.

CVI – Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta. Fizička i pravna lica bilo koje druge Strane ne mogu sticati ni posedovati nekretnine u CVI osim pod uslovima reciprociteta i ukoliko se stečena imovina koristi za pružanje usluga. Zakup zemljišta ne može biti duži od 99 godina.

CVII – Fizička i pravna lica druge Strane mogu sticati prava nad nekretninama, osim ako nije drugačije predviđeno zakonom (nediskriminatorna ograničenja). Ograničenja se odnose na poljoprivredno i šumsko zemljište.

2. Kretanja kapitala

CIII – CIII zadržava pravo da održi ograničenja u pogledu poslova rezidentnog depozita, i poslova rezidentnog kapitala koji se odnosi na investicije u nekretnine i hartije od vrednosti u inostranstvu.

3. Registracija kompanija

Sve CEFTA Strane – Predstavništvo je deo kompanije bez svojstva pravnog lica. Ova predstavništva samo se bave istraživanjem tržišta, promotivnim ili reprezentativnim poslovima. Ona se ne mogu baviti komercijalnim poslovima.

CII – U oblasti medija (televizija, radio, novine), trgovine i proizvodnje naoružanja, eksploziva, vojne opreme, procenat stranog kapitala ne sme biti veći od 49 procenata.

CVI - Fizičko ili pravno lice bilo koje druge Strane ne može imati većinsko vlasništvo u preduzećima koja se bave prometom naoružanja i municije, ili u preduzećima koja su osnovana u ograničenim oblastima (kao što su pogranična zona, nacionalni parkovi, vojne oblasti) i moraju imati dozvolu nadležnog ministarstva za investicije u takvim slučajevima. Fizička ili pravna lica bilo koje druge Strane mogu osnovati ili ulagati u takvu kompaniju samo sa domaćim licem uz ispunjavanje pomenutog zahteva.

4. Komunalne usluge

Sve CEFTA Strane:

Komunalne usluge na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola ili ekskluzivnih prava koja se dodeljuju privatnim subjektima. One mogu postojati u sledećim oblastima: energetske usluge; voda; usluge javnog prevoza i pomoćne usluge za sve vidove transporta; naučne i tehničke konsultantske usluge; usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim naukama; tehnička ispitivanja i usluge analiza; ekološke usluge; usluge javnog zdravlja i javne socijalne usluge; komunikacijske usluge i usluge javnog obrazovanja. Ekskluzivna prava na ovakve usluge mogu se dodeliti nacionalnim ili lokalnim privatnim subjektima na preferencijalnoj osnovi.

5. Prisustvo fizičkih lica

Sve CEFTA Strane izuzev CV:

Ne obavezujemo se, osim u slučaju mera koje se odnose na ulaz i privremeni boravak fizičkih lica koja pružaju usluge: ključno osoblje (poslovni posetioци, unutarkorporativne premeštene osobe); pripravnici; prodavci poslovnih usluga; dobavljači ugovorenih usluga; nezavisni stručnjaci; i kratkoročni posetioци u poslovne svrhe, u skladu sa odredbama Aneksa 1 Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama.

CV – U cilju implementacije svojih obaveza u skladu sa Aneksom 1, CV ne može da se poziva na svoja prava i obaveze tokom prelaznog perioda od 18 (osamnaest) meseci od dana stupanja na snagu ovog Protokola za CV. Za vreme ovog prelaznog perioda CV će produžiti sledeće obaveze o prisustvu fizičkih lica za sve CEFTA Strane na bazi reciprociteta.

CV se obavezuje da dozvoli privremeni ulazak i boravak na svojoj teritoriji za sledeće kategorije fizičkih lica:

(i) unutarkorporativni premeštaji (UKP)

Ulazak i boravak do najviše tri godine biće omogućen licima premeštenim u okviru korporacije i njenim predstavništvima i filijalama koja:

- (a) su zaposlena kod pravnog lica osnovanog u nekoj drugoj Strani najmanje godinu dana neposredno pre datuma prijema;
- (b) su privremeno premeštena u cilju pružanja usluga u CV u filijalu koja pruža usluge u CV; i
- (v) su direktori, rukovodioci ili specijalisti, prema definiciji u nastavku.

Direktori: su lica koja rade na višem položaju koja prvenstveno rukovode organizacijom, uključujući: (a) rukovođenje organizacijom ili odeljenjem ili odsekom organizacije; (b) nadzor i kontrola rada drugih nadzornika, stručnjaka ili upravnika; (v) ovlašćenje da lično zapošljava i otpušta ili preporuči zapošljavanje ili otpuštanje ili druge kadrovske poslove (kao što su izdavanje i oduzimanje dozvole), i vrši diskreciono pravo nad svakodnevnim poslovima. Ne obuhvata prvostepene supervizore osim ako su nadzornici profesionalci, niti obuhvata zaposlene koji prvenstveno obavljaju poslove neophodne za pružanje usluge. Ekonomske potrebe se neće procenjivati.

Rukovodioci: su lica u okviru pravnog lica, koja prvenstveno obavljaju poslove upravljanja organizacijom, uspostavljanjem organizacionih ciljeva i politike, ostvaruju veliku slobodu u odlučivanju, primaju samo opšta uputstva ili pravce od viših rukovodioca, odbora direktora ili akcionara. Rukovodioci ne obavljaju direktno poslove u vezi sa stvarnim pružanjem usluga ili uslugom. Ekonomske potrebe se neće procenjivati.

Specijalisti: su lica koja poseduju posebna znanja neophodna za usluge organizacije, istraživanje opreme, tehnike ili upravljanja. U proceni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo znanja usko vezana za organizaciju, već i da li osoba ima visok nivo osposobljenosti u odnosu na vrstu posla ili trgovine koja zahteva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo i akreditaciju profesionalnog udruženja. Ekonomske potrebe se neće procenjivati.

(ii) poslovni posetioци (PP)

Ulazak i privremeni boravak sledećih kategorija je dozvoljen bez procene ekonomskih potreba za period do 90 dana u bilo kojih dvanaest meseci:

- (a) prodavcima usluga – lica koja ne žive u CV koji su predstavnici pružaoca usluga i traže privremeni ulazak radi pregovaranja i ugovaranja u prodaji usluga, ali nisu uključeni u direktnoj prodaji široj javnosti ili u pružanju samih usluga; i
- (b) licima odgovornim za uspostavljanje komercijalne prisutnosti - menadžeri koji su odgovorni za uspostavljanje u CV komercijalnog prisustva pružaoca usluge druge Strane i koji nisu uključeni u obavljanje direktne prodaje ili u pružanju usluga. Kada pružalac usluga nema drugo komercijalno prisustvo u CV.

(iii) ugovorni pružaoci usluge (UPU)

Pristup će biti odobren fizičkim licima koja se bave pružanjem usluga na privremenoj osnovi, kao zaposleni pravnog lica koje nije komercijalno prisutno u CV, pod sledećim uslovima:

- (a) Pravno lice poseduje ugovor o uslugama u periodu do dvanaest meseci od krajnjeg korisnika u CV, kroz postupak koji garantuje dobronamerni ugovor;
- (b) ugovor o uslugama je u skladu sa zakonima CV;
- (v) fizičko lice koje traži pristup u pružanju takvih usluga, kao zaposleni u pravnom licu koje pruža usluge najmanje godinu dana neposredno pre takvog prijema;
- (g) privremeni ulazak i boravak biće za ukupan period ne duži od 90 dana u bilo kojih dvanaest meseci ili za vreme trajanja ugovora, ukoliko je manje;
- (d) fizičko lice mora imati: (a) univerzitetsku diplomu ili tehničke kvalifikacije koje pokazuju isti nivo znanja¹. (b) profesionalne kvalifikacije koje su potrebne za obavljanje delatnosti u struci u skladu sa zakonima, propisima ili zahtevima CV; i (v) najmanje tri godine profesionalnog iskustva u struci;
- (đ) Obaveza se odnosi samo na uslužnu delatnost koja je predmet ugovora; ne daje se pravo usavršavanja stručnog zvanja u CV;
- (e) Broj osoba obuhvaćenih ugovora o uslugama ne može biti veći nego što je potrebno za izvršenje ugovora;
- (ž) Ekonomske potrebe se neće procenjivati; i
- (z) ugovor o uslugama može se dobiti u jednoj od dole navedenih delatnosti:

Pravne usluge;

Računovodstvene i knjigovodstvene usluge;

Arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture;

¹ U slučajevima kada diploma ili kvalifikacija nisu dobijeni u CV, procenjuje se da li je to ekvivalentno sa univerzitetskom diplomom stečenom u CV.

Usluge inženjeringa, usluge integrisanog inženjeringa;
 Kompjuterske i povezane usluge;
 Usluge reklamiranja;
 Menadžersko-konsultantske usluge;
 Usluge vezane za konsalting menadžment;
 Usluge tehničkog ispitivanja i analize;
 Naučno-tehničke konsultantske usluge;
 Prevodilačke usluge
 Ekološke usluge; i
 Usluge instalacije i održavanja mašina ili opreme.

B. POSEBNE OBAVEZE

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
1. POSLOVNE USLUGE			
Pravne usluge (CPC 861)			
<i>Pravno konsultantske usluge u domaćoj nadležnosti, za strano i međunarodno pravo (deo SRS 861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije izvršene od strane pružalaca usluga kojima su poverene javne funkcije)</i>	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
CII, CIII, CV, CVI, CVII			
<i>Pravne usluge 861 (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije)</i>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja osim što advokati bilo koje druge Strane na sudu moraju biti u pratnji advokata CI.	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
CI			
Pravne usluge (861) – osim konsultantskih usluga u domaćoj nadležnosti, za strano i međunarodno pravo	Način 1 – Ne obavezujemo se, osim za izradu pravnih dokumenata; Način 2 – Nema ograničenja; Način 3 – Nema ograničenja, osim da samo pravna lica sa sedištem u CIV mogu pružati usluge. Način 4 – Nema ograničenja, osim da licencirani advokat može pružati sve pravne usluge, osim predstavljanja u krivičnom postupku. Predstavljanje u krivičnom postupku je dozvoljeno samo	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
CIV			

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
	advokatima krivičarima.		
Pravne usluge (861) - konsultantske usluge u domaćoj nadležnosti, za strano i međunarodno pravo (Deo SRS 861) CIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja, osim zahteva nacionalnosti za advokate krivičare i licencirane notare	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja	
<i>Računovodstvene i knjigovodstvene usluge i usluge revizije (CPC 862)</i> CI, CV, CIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja	
<i>Računovodstvene i knjigovodstvene usluge i usluge revizije (CPC 862)</i> CII, CVI, CVII	Način 1 – Nema ograničenja, osim što zvanični revizorski izveštaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske firme registrovane u domaćoj nadležnosti i potpisani od strane tamo licenciranih revizora. Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge revizije (deo CPC 862)</i> CIII	Načini 1, 2 – Neophodno je sklapanje ugovora sa domaćom revizorskom kompanijom. Kompanija druge Strane mora biti registrovana u svojoj nadležnosti za pružanje usluga revizije. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Revizorsko preduzeće druge Strane koje nije registrovano u CIII, ali je registrovano za obavljanje revizije u nadležnosti u kojoj se nalazi sedište istog, može da obavlja reviziju u CIII samo na osnovu ugovora u saradnji sa domaćom kompanijom. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	
<i>Poreske usluge (CPC 863)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Arhitektonske usluge (CPC 8671)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Inženjerske usluge (CPC 8672)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge integrisanog inženjeringa (CPC 8673)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge urbanog planiranja i pejzažne arhitekture (CPC 8674)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
<i>Medicinske i stomatološke usluge (osim javnih zdravstvenih ustanova (CPC9312))</i>			
CI, CII, CIII, CV, CVI, CVII	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Medicinske i stomatološke usluge (osim javnih zdravstvenih ustanova (CPC9312))</i> CIV	Načini 1, 2, 4 – Nema ograničenja Način 3 – Praksa medicinske struke zahteva od lica iz bilo koje druge Strane, dozvolu od lokalnih zdravstvenih službi, na osnovu ekonomskih potreba za lekarima i stomatolozima u datom regionu	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Veterinarske usluge (CPC 932), osim javne ustanove</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge babica, medicinskih sestara, fizioterapeuta, pomoćnog medicinskog osoblja (CPC 93191) osim javnih zdravstvenih ustanova</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853)</i> CI, CII, CIV, CV, CVI, CVII CIII: osim istraživanja u oblasti istorijskog i kulturnog identiteta naroda CIII i nacionalnosti koje žive u CIII.	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge prometa nekretninama (CPC 821 & 822)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge iznajmljivanja ili lizinga bez operatera (CPC 83)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Iznajmljivanje ili lizing studijske opreme za snimanje (CPC 83109)**</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge iznajmljivanja vezane za prethodno snimljene video-kasete i optičke diskove za upotrebu u opremi za kućnu zabavu (CPC 83202)</i>	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
CIII			
<i>Usluge reklamiranja (CPC 871)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge istraživanja tržišta i javnog mnjenja (CPC 864)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge menadžment savetovanja (CPC 865)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge u vezi sa menadžment savetovanjem (CPC 866)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge tehničkog testiranja i analize (CPC 8676)</i> (Isključujući usluge koje se odnose na izdavanje obaveznih sertifikata i drugih zvaničnih dokumenata, osim onih za koje je propisano uzajamno priznavanje sertifikata ili dokumenata). Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge vezane za poljoprivredu, lov i šumarstvo (CPC 881)</i> CI, CIII, CIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge vezane samo za poljoprivredu i šumarstvo (deo CPC 881)</i> CII, CV, CVI, CVII	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Savetodavne i konsultantske usluge vezane za lov (deo CPC 881)</i> CII, CV, CVI, CVII	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge vezane za ribolov (CPC 882)</i> CI, CIII, CIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Savetodavne i konsultantske usluge vezane za ribolov (DEO CPC 882)</i> CII, CV, CVI, CVII	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge vezane za rudarstvo (CPC 883)</i> <i>Radovi pripreme mesta za rudarstvo (CPC 5115)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<i>Usluge vezane za proizvodnju (CPC 884)</i> <i>Usluge vezane za proizvodnju, metalne proizvode, mašine i opremu (CPC 885)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
<i>Savetodavne i konsultantske usluge vezane za distribuciju energije (deo CPC 887)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge postavljanja i prijema osoblja (CPC 872)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge koje se odnose na naučno i tehničko savetovanje (CPC 8675)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge održavanja i popravke opreme (CPC 633+8861 do 8866)</i> <i>Usluge održavanja i popravke motocikala i motornih sanki (CPC 6122)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Fotografske usluge (CPC 875)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge pakovanja (CPC 876)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Štamparske i izdavačke usluge (88442), osim štampanja i izdavanja Službenog glasnika</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge organizovanja konvencija – Usluge planiranja, upravljanja i marketinga konvencija i sličnih događaja (CPC 87909*)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905) osim usluga sudskih tumača</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907 *)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
<i>Frizerske i berberske usluge (CPC 97021)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
2. KOMUNIKACIONE USLUGE		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Poštanske i kurirske usluge² (CPC 68)		
A. Poštanske usluge (CPC 6811) <i>(i) Poštanske usluge vezane za pisma (CPC 68111): usluge prikupljanja, transporta i isporuke novina, časopisa i periodičnih publikacija, za domaće ili inostrane destinacije, osim onih koje se pružaju na osnovu univerzalne obaveze.</i> <i>(ii) usluge prikupljanja, transporta i isporuke pisama, brošura, letaka i sličnih štampanih stvari, za domaće ili inostrane destinacije, osim onih koje se pružaju na osnovu univerzalne obaveze, isključujući predmete lakše od 350 grama i čija cena je pet puta manja od javne osnovne tarife, isključujući registrovane poštanske usluge u okviru sudskih i upravnih postupaka.</i> <i>(iii) Poštanske usluge vezane za pošiljke (CPC 68112): usluge prikupljanja, transporta i isporuke pošiljki i paketa, za domaće ili inostrane destinacije, osim onih koje se pružaju na osnovu univerzalne obaveze pružanja usluga, isključujući predmete lakše od 350 grama i čija cena je pet puta manja od javne osnovne tarife, isključujući registrovane poštanske usluge u okviru sudskih i upravnih postupaka.</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
Kurirske usluge (CPC 6812) <i>(i) usluge prikupljanja, transporta i isporuke, za domaće ili inostrane destinacije, pisama, pošiljki i paketa, od strane kurira i upotrebom jednog ili više načina transporta, osim onih koje se pružaju na osnovu univerzalne obaveze.</i> <i>(ii) kurirske usluge od strane kurira na biciklu.</i> <i>(iii) usluge lokalne isporuke kao što je hrana i drugo (CPC 6813).</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

² Na osnovu CPC Verzije 2

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
Telekomunikacije i usluge pružanja informacija			
Telefonija i ostale telekomunikacione usluge (CPC 841)³ <i>Usluge prenosa i prijema signala (CPC 8411)</i> <i>Usluge fiksne telefonije (CPC 8412)</i> <i>Usluge mobilnih telekomunikacija (CPC 8413)</i> <i>Privatne mrežne usluge (CPC 8414)</i> <i>Usluge prenosa podataka (CPC 8415)</i> <i>Ostale telekomunikacione usluge (CPC 8419)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
Internet telekomunikacione usluge (CPC 842)⁴ <i>Internet usluge od vitalnog značaja (CPC 8421)</i> <i>Usluge pristupa internetu (CPC 8422)</i> <i>Ostale internet telekomunikacione usluge (CPC 8429)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Onlajn sadržaj (CPC 843)⁵	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

³ Zasnovano na CPC Verziji 2

⁴ Zasnovano na CPC Verziji 2

⁵ Zasnovano na CPC Verziji 2

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
Sve CEFTA Strane			
3. USLUGE GRAĐEVINARSTVA I POVEZANE USLUGE INŽENJERINGA			
<i>Pripremni radovi na gradilištima (CPC 511)</i> <i>Opšti građevinski poslovi visokogradnje (CPC 512)</i> <i>Opšti građevinski poslovi niskogradnje (CPC 513)</i> <i>Sklapanje i montaža montažnih objekata (CPC 514)</i> <i>Posebni trgovinski građevinski radovi (CPC 515)</i> <i>Usluge instalacije (CPC 516)</i> <i>Završni radovi u visokogradnji (CPC 517)</i> <i>Usluge iznajmljivanja vezane za opremu za izgradnju ili rušenje zgrada ili građevinskih radova u niskogradnji, sa operaterom (CPC 518)</i>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Sve CEFTA Strane			
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (CPC Verz.2, Odeljci 61 & 62, osim trgovine eksplozivom, oružjem i municijom i genetski modifikovanim organizmima)			
<u>Usluge trgovine na veliko</u> <i>Usluge trgovine na veliko, osim uz naknadu ili na osnovu ugovora</i> <i>Usluge trgovine na veliko uz naknadu ili na osnovu ugovora</i> <u>Maloprodajne usluge</u> <i>Maloprodajne usluge u nespecijalizovanim prodavnicama</i> <i>Maloprodajne usluge u specijalizovanim prodavnicama</i> <i>Maloprodajne usluge preko poštanskog naloga ili interneta</i> <i>Druge maloprodajne usluge nevezano za prodavnice</i> <i>Maloprodajne usluge uz naknadu ili na osnovu ugovora</i>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Sve CEFTA Strane			
5. USLUGE OBRAZOVANJA (Samo privatno finansirane usluge)			

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
<i>Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)</i> <i>Usluge srednjeg obrazovanja (CPC 922)</i> <i>Usluge višeg obrazovanja (CPC 923)</i> <i>Obrazovanje odraslih (CPC 924)</i> <i>Druge usluge obrazovanja (CPC 929)</i> CI, CII, CIV, CV, CVI, CVII CIII - Isključujući usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
6. USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE			
<i>A. Upravljanje otpadnim vodama (usluge u vezi sa otpadnim vodama koje odgovaraju uslugama kanalizacije) (CPC 9401)</i> <i>B. Upravljanje čvrstim/opasnim otpadom</i> <i>Usluge odnošenja smeća (CPC 9402)</i> <i>Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)</i> <i>V. Zaštita vazduha ambijenta i klime:</i> <i>Usluge čišćenja izduvnih gasova (CPC 9404)</i> <i>G. Sanacija i čišćenje zemljišta i voda:</i> <i>Tretman, sanacija kontaminiranog/zagađenog zemljišta i vode (deo CPC 9406) Odgovara delovima usluga zaštite prirode i pejzaža.</i> <i>D. Smanjenje buke i vibracija (CPC 9405)</i> <i>Đ. Zaštita biodiverziteta i pejzaža:</i> <i>Usluge zaštite prirode i pejzaža (delovi CPC 9406 koji nisu pokriveni tačkom G)</i> <i>E. Druge usluge zaštite životne sredine (CPC 9409)</i> <i>Konsultativne usluge vezane sa zaštitom životne sredine (CPC 83931)</i> Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
7. FINANSIJSKE USLUGE			
Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem (CPC 812)			
CI			
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121)	Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje nerezidenata u CI i za strana ulaganja)	Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje nerezidenata u CI i za strana ulaganja)	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129)	Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje nerezidenata u CI i za strana ulaganja) Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1: Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje nerezidenata u CI i za strana ulaganja) Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge pomorskog i vazdušnog osiguranja i osiguranja prevoza (CPC 81293)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja osim što pravno lice druge Strane osnovano ili ovlašćeno da obavlja delatnost ili pruža usluge u CI, mora da je pružalo usluge osiguranja u matičnoj državi najmanje 5 godina. Za sve oblike komercijalnog prisustva generalni zastupnik društva mora da boravi u CI.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim kako je naznačeno u koloni pristupa tržištu
Reosiguranje i retrocesija, (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja
Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1,2, 3, 4 – Nema ograničenja
Aktuarstvo i rešavanje odštetnih zaheva je regulisano zakonom.Ostatak ovih usluga nije regulisan (deo CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1,2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem (CPC 812)</u> CII Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121) Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Način 1 - Nema ograničenja za posrednike, za osiguranje prevoza putnika u pomorskom transportu (planiranog ili neplaniranog), tako da osiguranje pokriva, sve ili pojedinačno: putnike u prevozu; prevozno sredstvo kojim se prevoze putnici i svaku odgovornost koja po tom osnovu proističe, kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem (CPC 812)</u> CIII		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Nema ograničenja, osim što društvo za osiguranje mora biti osnovano kao akcionarsko društvo u cilju pružanja usluga životnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129)	Način 1 - Nema ograničenja za pomorsko i vazdušno osiguranje, osiguranje za prevozna sredstva sa dozvolom za komercijalne potrebe. Ne obavezujemo se za druge usluge osiguranja. Način 2 - Nema ograničenja za pomorsko i vazdušno osiguranje, osiguranje za prevozna sredstva sa dozvolom za komercijalne potrebe. Ne obavezujemo se za druge usluge osiguranja. Način 3 - Osnivanje akcionarskog društva za osiguranje u CIII je obavezno za pružanje usluga neživotnih osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Društvo za osiguranje mora biti osnovano kao akcionarsko društvo u cilju pružanja usluga osiguranja i reosiguranja.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Društvo za pružanje usluga posredovanja u osiguranju i specijalizovano društvo za pružanje usluga zastupanja u osiguranju mora biti osnovano kao akcionarsko društvo kako	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
	bi pružalo usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju.		
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem (CPC 812)</u> CIV			
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121) Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem (CPC 812)</u> CV⁶			
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pružanje životnog osiguranja za državljane druge Strane gde nema ograničenja. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine državljana druge Strane, kao i za osiguranje: od rizika u vezi sa pomorskom plovidbom, komercijalnim vazduhoplovstvom i lansiranjem u svemir i teretom (uključujući i satelite), tako da osiguranje pokriva, sve ili pojedinačno: robu u prevozu; prevozno sredstvo kojim se prevozi roba i svaku odgovornost koja po tom osnovu proističe, kao i robe u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	

⁶ Društva za osiguranje druge Strane imaju obavezu da osnuju zavisna društva koja moraju biti osnovana u formi akcionarskog društva u **SV**. Društva za posredovanje u osiguranju i agencije za pružanje ostalih usluga, mogu se osnovati kao društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva u **SV**.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pružanje životnog osiguranja za državljane druge Strane, osiguranje imovine državljanina druge Strane, kao i za osiguranje: od rizika u vezi sa pomorskom plovidbom, komercijalnim vazduhoplovstvom i lansiranjem u svemir i teretom (uključujući i satelite), tako da osiguranje pokriva, sve ili pojedinačno: robu u prevozu; prevozno sredstvo kojim se prevozi roba i svaku odgovornost koja po tom osnovu proističe, kao i robe u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem, CPC 812 CVI</u>		
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja (CPC 8121)	Načini 1, 2 – Ne obavezujemo se osim za osiguranje: (i) državljanina druge Strane u CVI (isključujući obavezno osiguranje propisano za takve osobe u CVI); (ii) zaposlenih u društvima iz CVI osnovanih za obavljanje delatnosti u inostranstvu, u vlasništvu domaćih lica ili u zajedničkom vlasništvu domaćih i lica drugih Strana, ako to zahtevaju propisi druge Strane ili ako je izričito navedeno u odluci o osnivanju tih društava;	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim ako je naznačeno u koloni pristupa tržištu Način 3 – Vidi fusnotu Način 4 - Nema ograničenja

⁷ Društva za osiguranje i reosiguranje bilo koje druge Strane su u obavezi da osnuju zavisna društva, koja moraju biti osnovana kao akcionarska društva na teritoriji CVI. Izuzetno, društva za posredovanje u osiguranju, odnosno za zastupanje u osiguranju, ili za druge usluge osiguranja moraju biti osnovana kao akcionarska društva ili društva sa ograničenom odgovornošću na teritoriji CVI. Ogranci društava koja su komercijalno osnovana van CVI za pružanje usluga u oblasti re/osiguranja i usluga povezanih sa osiguranjem, biće dozvoljeni 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola. Najmanje jedan član nadzornog odbora bilo kog društva za osiguranje i najmanje jedan član izvršnog odbora društva za osiguranje mora imati aktivno znanje jezika CVI i prebivalište (stalno nastanjenje) na teritoriji CVI. Svi članovi izvršnog odbora bilo kog društva za osiguranje moraju imati boravište na teritoriji CVI. Obavezno osiguranje može jedino pružiti društvo za osiguranje osnovano u CVI. Šeme obaveznog osiguranja vezane za socijalno osiguranje, obavezno zdravstveno osiguranje i obavezno penzijsko osiguranje, kao i šeme obaveznog depozitnog osiguranja su isključene iz pristupa tržištu i obaveza nacionalnog tretmana uključenih u ovoj Listi. Pihvatanje novih proizvoda osiguranja može biti kontrolisano iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
	Način 3 – Vidi fusnotu Način 4 – Nema ograničenja		
Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129)	Načini 1,2 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje: - od rizika u vezi sa pomorskom plovidbom, komercijalnim vazduhoplovstvom i lansiranjem u svemir i teretom (uključujući i satelite), tako da osiguranje pokriva, sve ili pojedinačno: robu u prevozu; prevozno sredstvo kojim se prevozi roba i svaku odgovornost koja po tom osnovu proističe; - robe u međunarodnom tranzitu. Način 3 – Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 Ne obavezujemo se, osim kako je naznačeno u koloni pristupa tržištu Način 3 – Vidi fusnotu Način 4 - Nema ograničenja	
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Načini 1, 2 – Ne obavezujemo se, osim za usluge osiguranja za koje se obaveze uzimaju pod podsektorima (i) i (ii) Način 3 – Vidi fusnotu Način 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim ako je naznačeno u koloni pristupa tržištu Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja	
<u>Osiguranje i usluge povezane sa osiguranjem, CPC 812 CVII</u>			
Usluge životnog osiguranja, osiguranja od posledica nezgode i zdravstvenog osiguranja, (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Usluge neživotnog osiguranja (CPC 8129) (Osim u slučaju osiguranja od rizika vezanih za pomorski ili vazdušni saobraćaj i u slučajevima kada rizik nije pokriven od strane domaćeg društva ili ogranka stranog društva koje obavlja svoje aktivnosti na CVII (Društvo mora biti registrovano u CVII))	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Reosiguranje i retrocesija, (CPC 81299*) (Samo za rizike osigurane od strane društva za osiguranje druge Strane i za rizike koje domaći reosiguravači nisu u stanju da pokriju. Na osnovu domaćih propisa Centralne banke CVII, društva za osiguranje ne mogu zadržati rizik za slučaj koji je viši od 10% njihovog kapitala.)	Način 1 Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Usluge povezane sa osiguranjem (uključujući usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju) (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući Osiguranje) CI		
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (CPC 81113) v. Finansijski lizing (CPC 81112) g. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) d. Garancije i obaveze (CPC 81199)	Način 1 Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja
đ. Trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta na berzi, vanberzanskim putem ili na drugi način, sledećim: – instrumentima tržišta novca (čekovi, menice, potvrda o depozitu, itd) – devizama – derivatima uključujući, ali ne ograničavajući se na, fjučers opcije – instrumentima kursne i kamatne stope, uključujući proizvode kao što su svopovi, sporazumi o forvard stopi, itd. – prenosivim hartijama od vrednosti – drugim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući i zlato	Način 1 – Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4, - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132)	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
ž. Valutno posredovanje	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
j. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i obrada finansijskih podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)</u> <u>CII</u>		
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119)	Način 1 - Ne obavezujemo se	
b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (CPC 81113)	Način 2 - Nema ograničenja	
v. Finansijski lizing (CPC 81112)	Način 3 - Nema ograničenja, osim što je obavezno osnivanje specijalizovane upravljačke kompanije za obavljanje poslova upravljanja pojedinih trustova i investicionih kompanija.	Način 1 - Ne obavezujemo se
g. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339)	Način 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Garancije i obaveze (CPC 81199)		
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132)		
ž. Valutno posredovanje		
z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge		
j. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i		Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA NACIONALNOG
savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133) k. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i obrada finansijskih podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
<u>Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)</u> <u>CIII</u>	Za sve podsektore za Način 3: (3) Samo pravno lice osnovano u CIII može da pruža bankarske i druge finansijske usluge. Banka druge Strane može pružiti bankarske usluge osnivanjem banke ili ogranka u SIII. Banka mora da bude osnovana kao akcionarsko društvo. Brokerske kuće, zatvoreni investicioni fondovi, kompanije za upravljanje fondovima i Centralni registar hartija od vrednosti treba da budu osnovani kao akcionarska društva. Brokerske kuće moraju biti osnovane od najmanje dva domaća ili pravna ili fizička lica druge Strane. Ovo ograničenje ne važi ukoliko se brokerske kuće osnuju od strane banke, štedionice ili osiguravajuće kompanije. Samo brokerske kuće, banke, osiguravajuće kompanije i kompanije za upravljanje fondovima mogu biti osnivači Centralnog registra hartija od vrednosti. Pravnim i fizičkim licima bilo koje druge Strane nije dozvoljeno osnivanje štedionica i menjačnica.	
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Može biti pružen samo od banaka i štedionica. Štedionice su ovlašćene da pružaju usluge depozita samo za fizička lica. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (CPC 81113)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Za banke: Nema ograničenja Za štedionice: davanje kredita pravnim licima koje prelazi 150% garantovanog kapitala štedionice	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
	mora biti obezbeđeno samo preko banke. Za druga pravna lica: Mogu odobravati kredite samo drugim pravnim licima. Način 4 - Nema ograničenja	
v. Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja za trenutne transakcije i direktna ulaganja Način 3 – Samo banke mogu pružati ovu vrstu usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Garancije i obaveze (CPC 81199)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
đ. Trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta na berzi, vanberzanskim putem ili na drugi način, sledećim:		
- instrumentima tržišta novca (čekovi, menice, potvrda o depozitu, itd)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za trgovanje čekovima i menicama. Način 3 – Samo banke i štedionice mogu pružati ovu vrstu usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
- devizama ⁸	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja do nivoa koji određuje Vlada Način 3 - Samo banke i štedionice mogu pružati ovu vrstu usluge Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- derivatima uključujući, ali ne ograničavajući se na, fjučers opcije	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- instrumentima kursne i kamatne stope, uključujući proizvode kao što su svopovi, sporazumi o forvard stopi, itd.	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- prenosivim hartijama od vrednosti	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za direktna ulaganja. Nema ograničenja za banke, za hartije od vrednosti koje izdaju zemlje članice OECD i međunarodne institucije, i za hartije od vrednosti sa investicionim rejtingom. Način 3 – Samo banke i brokerske kuće mogu pružati ovu vrstu usluga. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja, osim za postavljanje sa stanovnicima CIII. Način 3 - Samo banke i brokerske kuće mogu pružati ovu vrstu usluga. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
ž. Valutno posredovanje ⁹	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

⁸ Obuhvata devizne usluge koje menjačnice pružaju fizičkim licima.

⁹ Obuhvata prodaju i kupovinu deviza između pravnih lica na deviznom tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
	za banke. Način 3 - Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za pravna lica za plaćanja u i iz inostranstva. Način 4 - Nema ograničenja	
z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za upravljanje penzionim fondovima. Nema ograničenja za banke, investicione fondove i penzione fondove za korišćenje usluge depozitara. Način 3 - Samo brokerske kuće i društva za upravljanje koja imaju svoju registrovanu kancelariju u CIII mogu da obavljaju upravljanje portfoliom. Specijalizovana preduzeća za upravljanje koja imaju svoje sedište u CIII mogu da obavljaju poslove upravljanja investicionim i penzionim fondovima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući hartije od vrednosti, finansijske derivate i ostale prenosive instrumente	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Nema ograničenja za poravnanje transakcija u hartijama od vrednosti za pravna lica osnovana u CIII. Način 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
j. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Samo trgovačke kompanije, banke, štedionice i brokerske kuće mogu da pružaju ove vrste usluga.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i obrada finansijskih podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje)¹⁰ CIV		
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (CPC 81113) v. Finansijski lizing (CPC 81112) g. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) d. Garancije i obaveze (CPC 81199) đ. Trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta na berzi, vanberzanskim putem ili na drugi način	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kako je navedeno u fusnoti za „Bankarske i druge finansijske usluge“. Način 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132)	Načini 1, 2 - Nema ograničenja, osim kako je navedeno u fusnoti za „Bankarske i druge finansijske usluge“. Način 3 - Nema ograničenja, osim kako je navedeno u fusnoti za „Bankarske i druge finansijske usluge“ osim kad je Nacionalna banka CIV fiskalna agencija Vlade na tržištu državnih obveznica. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
ž. Valutno posredovanje z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kako je navedeno u fusnoti za „Bankarske i druge finansijske usluge“.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

¹⁰ Banke bilo koje druge Strane mogu obavljati finansijsku aktivnost na teritoriji CIV samo preko ogranka ili filijale za koje je dozvola izdata od Narodne banke CIV. Jedan od uslova za izdavanje dozvola je uplata osnovnog kapitala koji ne sme biti manji od minimalnog kapitala na nediskriminatoran način. Banke, uključujući i one sa učešćem stranog kapitala, moraju biti organizovane kao akcionarska društva. Predstavništva banaka bilo koje druge Strane imaju pravo da budu otvorena u CIV bez dozvole za rad Narodne banke CIV i nemaju pravo da se bave finansijskim aktivnostima. Krediti i garancije od rezidenata nerezidentima, kao i ostali transferi prema nerezidentima koji se odnose na kapitalne transakcije moraju biti odobreni od Narodne banke CIV.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA NACIONALNOG
i. Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući hartije od vrednosti, finansijske derivate i ostale prenosive instrumente j. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133) k. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i obrada finansijskih podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Način 4 - Nema ograničenja	
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje) CV¹¹		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od javnosti b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija v. Finansijski lizing g. Sva plaćanja i usluge prenosa novca d. Garancije i obaveze đ. Trgovanje za vlastiti račun ili za račun stranke, bilo na berzi, na vanberzanskom tržištu hartija od vrednosti ili na drugi način, sledećim: - instrumentima tržišta novca (čekovi, menice, potvrda o depozitu, itd) - devizama	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, – Nema ograničenja Način 3 –državlani bilo koje druge Strane mogu biti birani za izvršne direktore, a najmanje jedan izvršni direktor mora da govori službeni jezik CV. Izvršni direktori moraju biti stalno zaposleni u banci (tj.da imaju prebivalište u CV tokom trajanja angažovanja). Način 4 - Nema ograničenja

¹¹ Banke druge Strane mogu osnivati predstavništva, filijale ili ogranke na teritoriji SV. Predstavništva banaka druge Strane mogu pružati samo usluge pripremnih aktivnosti kao što su istraživanje tržišta i ne mogu pružati bankarske usluge. Brokersko-dilerska društva, fondovi za garantovanje kredita, investicioni fondovi i berzae moraju biti osnovani kao akcionarska društva. Mikrofinansijske institucije i pravna lica za pružanje usluga investicionog savetovanja moraju biti osnovana kao društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva. Društvo za upravljanje investicionim fondovima mora biti osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, dok društvo za upravljanje imovinom koje obavlja poslove upravljanja i organizovanja dobrovoljnih penzijskih fondova, mora biti osnovano kao nejavno akcionarsko društvo. Banke bilo koje druge Strane mogu osnovati ogranke ili predstavništva u CV sa prethodnim izdavanjem odobrenja Centralne banke. Predstavništva banaka bilo koje druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
- derivatima uključujući, ali ne ograničavajući se, fjučerse i opcije - instrumentima kursne i kamatne stope, uključujući proizvode kao što su svopovi, sporazumi o forvard stopi, itd. - prenosivim hartijama od vrednosti - drugim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući i zlato e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132) ž. Valutno posredovanje		
z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge	Način 1 - Osnivanje specijalizovane kompanije za upravljanje je obavezno za obavljanje upravljanja pojedinih trustova i investicionih kompanija. Samo kompanije koje imaju svoje sedište u CV mogu raditi kao depozitari za imovinu investicionih fondova. Način 2 - Nema ograničenja. Način 3 - Osnivanje specijalizovane kompanije za upravljanje je obavezno za obavljanje upravljanja pojedinih trustova i investicionih kompanija. Samo kompanije koje imaju svoje sedište u CV mogu da deluju kao depozitari za imovinu investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3,4 – Nema ograničenja
i. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
j. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i obrada finansijskih podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje) CVI¹²			
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119)	Načini 1, 2 - Nema ograničenja za banke koje mogu da drže devize na svojim računima u inostranstvu slobodno, i za druge subjekte koji mogu imati devize na računima u inostranstvu u određenim slučajevima, uz saglasnost Narodne banke CVI. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija (CPC 81113)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se za finansijske kredite sa rokom dospeća kraćim od 12 meseci, osim onih za uvoz, investicione radove u inostranstvu i poljoprivredu. Ne obavezujemo se za sve kredite uzete od fizičkih	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

¹² Banke, brokersko-dilerske kompanije, zatvoreni investicioni fondovi, kompanije za upravljanje investicionim fondovima, osnivači vanberzanskog tržišta hartija od vrednosti i berze moraju biti osnovani kao akcionarska društva u CVI. Izuzetno, pravna lica koja obavljaju finansijski lizing, pravna lica za pružanje

investicionih savetodavnih usluga moraju biti osnovani kao akcionarska društva ili društva sa ograničenom odgovornošću. Svako društvo za upravljanje koje želi da upravlja i organizuje dobrovoljne penzijske fondove u CVI mora biti osnovano kao nejavno akcionarsko društvo. Samo banka i brokerska i dilerska kompanija mogu biti osnivači vanberzanskog tržišta i pravno lice za pružanje usluga investicionog savetovanja.

Ogranci bankarskih i drugih licenciranih kompanija za pružanje finansijskih usluga poslovno osnovanim van CVI biće dozvoljene u CVI 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Banke bilo koje druge Strane mogu osnovati podređeno društvo ili predstavništva na teritoriji CVI. Predstavništva banaka bilo koje druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove - njihov delokrug rada je ograničen na istraživanje tržišta, pripreme aktivnosti i predstavljanje njihove domaće banke. Banka može obavljati poslove brokersko-dilerske kompanije samo ako ima posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje tih poslova.

Rezidentima osim bankama, investicionim fondovima i dobrovoljnim penzionim fondovima i osiguravajućih kompanijama (u skladu sa zakonom koji reguliše njihov rad) su zabranjena plaćanja za kupovinu inostranih kratkoročnih hartija od vrednosti.

Prijem novih finansijskih proizvoda biće kontrolisan iz predostrožnosti.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
	lica i filijala kompanija druge Strane i za faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija Načini 3, 4 - Nema ograničenja	
v. Finansijski lizing (CPC 81112)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Sva plaćanja i usluge prenosa novca, uključujući kreditne, platne i debitne kartice, putne čekove i bankarskih menica;	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 – Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke mogu izdavati platne kartice Način 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
d. Garancije i obaveze (CPC 81199)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
đ. Trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta na berzi, vanberzanskim putem ili na drugi način, sledećim: - instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, menice); - devizama;	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 – Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke mogu trgovati instrumentima tržišta novca i devizama. Način 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
- derivatima uključujući, ali ne ograničavajući se na, fjučerse i opcije; - instrumentima kursne i kamatne stope, uključujući proizvode kao što su svopovi, sporazumi o forvard stopi, itd; - prenosivim hartijama od vrednosti; - drugim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući i zlato	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko-dilerske kompanije mogu pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja
ž. Valutno posredovanje	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko-dilerske kompanije mogu pružati ove usluge.	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
	Način 4 - Nema ograničenja		
z. Upravljanje imovinom, uključujući gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Dobrovoljne penzijske fondove mogu organizovati i njima upravljati isključivo društva za upravljanje koja su osnovana i imaju dozvolu za rad u CVI. Osnivanje specijalizovane kompanije za upravljanje je obavezno za obavljanje upravljanja pojedinih trustova i investicionih kompanija. Samo kompanije koje imaju svoje sedišta u CVI mogu da deluju kao depozitari imovine investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja	
i. Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući hartije od vrednosti, finansijske derivate i ostale prenosive instrumente	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo Centralni registar, Depozitar i Kliring hartija od vrednosti (akcionarsko društvo sa 51% državnog kapitala) može pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja	
j. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i finansijska obrada podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
k. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133)	Načini 1, 2 - Nema ograničenja Način 3 – Usluge investicionog savetovanja mogu pružati samo brokersko-dilerske kompanije i (licencirane) banke. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (isključujući osiguranje) CVII			
a. Prijem depozita i drugih sredstava od stanovništva (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta, uključujući, između ostalog, potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i finansiranje	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i druge finansijske institucije	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
komercijalnih transakcija (CPC 81113) v. Finansijski lizing (CPC 81112)	Način 4 - Nema ograničenja	
g. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) d. Garancije i obaveze (CPC 81199) đ. Trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta na berzi, vanberzanskim putem ili na drugi način, sledećim: - instrumentima tržišta novca (čekovi, menice, potvrda o depozitu, itd) - devizama - instrumentima kursne i kamatne stope, uključujući proizvode kao što su svopovi, sporazumi o forvard stopi, itd.	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i druge finansijske institucije Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Učešće u slučajevima svih vrsta hartija od vrednosti, uključujući pokroviteljstvo izdavanja i plasiranja kao agent (javno ili privatno) i pružanje usluga vezanih za ove slučajeve (CPC 8132) ž. Valutno posredovanje z. Upravljanje imovinom, kao što su gotovinsko ili portfolio upravljanje, svi oblici zajedničkog upravljanja investicijama, upravljanje penzijskim fondovima, usluge čuvanja, depozitne i poverilačke usluge i. Usluge poravnanja i kliringa za finansijska sredstva, uključujući hartije od vrednosti, finansijske derivate i ostale prenosive instrumente j. Savetodavne i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, investicije i portfolio istraživanja i savete, savete o kupovini i korporativnom restrukturiranju i strategiji (CPC 8131 ili 8133) k. Pružanje i prenos finansijskih informacija, i finansijska obrada podataka i odgovarajući softver pružalaca drugih finansijskih usluga (CPC 8131)	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i druge finansijske institucije Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
8. ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE USLUGE (samo usluge koje se privatno finansiraju)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
Bolničke usluge (CPC 9311) Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319) Socijalne usluge (CPC 933) CI, CII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (CPC 9311) CIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319) CIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Socijalne usluge pružene od strane ustanova za stara lica i osoba sa invaliditetom (CPC 93311) Usluge dnevnog boravka dece, osim usluga dnevne nege osoba sa invaliditetom (CPC 93321) CIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge Privatne bolničke i sanatorijumske usluge (CPC 9311**) Socijalne usluge (CPC 933) CIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319) CIV	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 – Zahtevi nacionalnosti. Ekonomske potrebe su utvrđene na osnovu ukupnog broja medicinskih sestara i babica u datom regionu ovlašćenom od strane lokalnih zdravstvenih službi.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (CPC 9311) Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319) CV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (deo CPC 9311) Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319) Socijalne usluge pružene od strane ustanova za stara lica (CPC 93311**) (osim osoba sa invaliditetom)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
Usluge dnevnog boravka za decu (CPC 93321), osim dece i omladine sa invaliditetom.			
CVI			
Bolničke usluge ¹³ (CPC 9311) Druge zdravstvene usluge ljudi (CPC 9319)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
CVII			
9. TURISTIČKE USLUGE			
Hoteli i restorani, uključujući catering (CPC 641-643) Turističke agencije i usluge tur-operatora (CPC 7471) Usluge turističkih vodiča (CPC 7472) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja CI - Uslov godinu dana prebivališta za turističke vodiče. CII, CIII, CVI, CVII – nacionalnost i prebivalište se zahteva za turističke vodiče	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
10. REKREATIVNE , KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizuelnih usluga)			
Usluge zabave (uključujući pozorište, žive bendove i cirkuse) (CPC 9619)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Usluge novinskih agencija (CPC 962)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963)	Načini 1, 2 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se samo za arhive), Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
CI			

¹³ Privatne zdravstvene delatnosti nisu dozvoljene u sledećim oblastima: prikupljanja krvi i njenih derivata; sudske medicine i usluge autopsije, epidemiološke usluge (osim dezinfekcije, dezinsekcije i preventivne deratizacije), humane ekologije i mikrobiologije životne sredine.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
A. Usluge zabave i kulture (uključujući bendove i cirkuse, pozorište, uživo - Usluge rada bioskopa, pozorišta (deo CPC 96199)) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) V. Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963) G. Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) CIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (Ne obavezuje se samo za arhive) Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave: - Usluge rada bioskopa, pozorišta (CPC 96199**); - Druge usluge zabave (CPC 96191+96194) B. Usluge novinskih agencija V. Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963) G. Sportske i druge rekreativne usluge CIV	Način 1 - Ne obavezuje se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge rada bioskopa, pozorišta (CPC 96199 **) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) Sportske i druge rekreativne usluge V. Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963) (samo za institucije koje se finansiraju privatno).	Način 1 - Ne obavezuje se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se Načini 3, 4 - Nema ograničenja, Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
G. Sportske i druge rekreativne usluge, isključene usluge kockanja i klađenja (deo CPC 964) CV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
Ostale usluge zabave i kulture, uključujući: - pozorište, žive bendove i cirkuse (deo CPC 9619) i - usluge rada bioskopa, pozorišta (deo 96199) Usluge novinskih agencija (CPC 962) Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963) (samo za institucije koje se finansiraju privatno). Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući usluge kockanja i klađenja (CPC 9641, 96491) CII, CVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja, Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave (uključujući pozorište, žive bendove i cirkus) (CPC 9619) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) V. Biblioteke, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963) G. Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) (isključujući kockanje i klađenje za Način 1). CVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
11. TRANSPORTNE USLUGE (osim kabotaže)		
A. Usluge pomorskog transporta		
a. Prevoz putnika (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7213)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**) d. Usluge guranja i vuče (CPC 7214) đ. Prateće usluge za pomorski transport (CPC 745**) CI (samo a-d), CIV, CV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Prateće usluge za pomorski transport (CPC 745**) CI	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što tehničko osoblje (piloti) moraju biti državljani CI Način 4 - Nema ograničenja, osim što tehničko osoblje (piloti) moraju biti građani CI	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što tehničko osoblje (piloti) moraju biti državljani CI Način 4 - Nema ograničenja, osim što tehničko osoblje (piloti) moraju biti državljani CI
v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7213) g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**) CII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
đ. Pomoćne usluge za pomorski transport (CPC 745**) CII	Načini 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja na usluge pretovara (sa palube na palubu ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na palubi Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim - nema ograničenja na usluge pretovara (sa plovila na plovilo ili preko keja) i/ili o upotrebi opreme za rukovanjem teretom na plovilu Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika, (CPC 7211) b. Prevoz tereta, (CPC 7212) CVI Špeditorske usluge	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Načini 4 - Ne obavezujemo se za mastera ili glavnog oficira, kao i glavnog oficira inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Načini 4 - Ne obavezujemo se za mastera ili glavnog oficira, kao i glavnog oficira inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
CVI			
a. Prevoz putnika (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) CVII	Način 1 - (a) Linijski prevoz: Nema ograničenja b) vangabaritni teretni brod, vanlinijski brod za prevoz robe, i drugi međunarodni prevoz robe, uključujući prevoz putnika: Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Osnivanje kompanije registrovane u svrhu funkcionisanja flote pod zastavom CVI: Ne obavezujemo se. (b) Drugi oblici komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prevoza: Nema ograničenja. ¹⁴ Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja	Način 1 Nema ograničenja Način 2 Nema ograničenja Način 3 (a) Ne obavezujemo se (b) Nema ograničenja Način 4 (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja	
Špediterske usluge		Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
CVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja		
B. Usluge prevoza na unutrašnjim plovnim putevima			
v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**) CI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
a. Prevoz putnika (CPC 7221) b. Prevoz tereta (CPC 7222) d. Usluge guranja i vuče (CPC 7224) CII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**)	Načini 1,2,3,4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

¹⁴ „Drugi oblici komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prevoza“ označava sposobnost pružalaca usluga međunarodnog pomorskog prevoza drugih Strana da lokalno preduzmu sve neophodne aktivnosti za pružanje svojim korisnicima delimično ili u potpunosti integrisanim uslugama prevoza, u okviru kojih je pomorski prevoz značajan. (Ova obaveza se, međutim, neće tumačiti kao ograničavanje na bilo koji način preuzetih obaveza u okviru prekograničnog načina isporuke.)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
CII			
đ. Pomoćne usluge za prevoz na unutrašnjim plovnim putevima, (CPC 745**) CII	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja na usluge pretovara (sa palube na palubu ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na palubi Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja na usluge pretovara (sa palube na palubu ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na palubi Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
a. Prevoz putnika (CPC 7221) b. Prevoz tereta (CPC 7222) v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**) d. Usluge guranja i vuče (CPC 7224) đ. Pomoćne usluge za prevoz na unutrašnjim plovnim putevima (CPC 745**) CIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
a. Prevoz putnika (CPC 7221) b. Prevoz tereta (CPC 7222) v. Iznajmljivanje plovila sa posadom (CPC 7223) g. Održavanje i popravka plovila (CPC 8868**) d. Usluge guranja i vuče (CPC 7224) đ. Pomoćne usluge za prevoz na unutrašnjim plovnim putevima (CPC 745**) CIV, CVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
V. Avio usluge			
(g) Održavanje i popravka aviona d) Pomoćne avio usluge - Usluge prodaje i marketinga - Usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS) CI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
(g) Održavanje i popravka aviona	Način 1 - Ne obavezujemo se	Način 1 - Ne obavezujemo se	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
CIII	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Pomoćne avio usluge (Samo usluge prodaje i marketinga) đ) Usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
CIII		
g) Održavanje i popravka aviona (CPC 8868**), d) Usluge prodaje i marketinga; (CPC 746*), đ) Usluge kompjuterskog sistema rezervacija; (CPC 746*);	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
CIV		
(g) Održavanje i popravka aviona (CPC 8868**)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
CV		
(d) Pomoćne avio usluge - Usluge prodaje i marketinga - Usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja, osim za distribuciju avio usluga preko CRS od strane CRS matičnog prevoznika. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
CV		
(a) Održavanje i popravka aviona (CPC 8868)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja
CVI		
(b) Usluge prodaje i marketinga (v) Usluge kompjuterskog sistema rezervacija (CRS)	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja, osim za distribuciju avio usluga preko CRS od strane CRS matičnog prevoznika: Ne obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
CVI		
D. <u>Železnički transport</u> (isključujući usluge u vezi sa infrastrukturom)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
b. Prevoz tereta (CPC 7112) v. Usluge guranja i vuče (CPC 7113) <u>CI</u>	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**) d. Pomoćne usluge za železnički transport (CPC 743) <u>CI</u>	Načini 1,2,4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, posle 1. januara 2018.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika (CPC 7111) b. Prevoz tereta (CPC 7112) v. Usluge guranja i vuče (CPC 7113) <u>CII</u>	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**) <u>CII</u>	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
d. Pomoćne usluge za železnički transport (CPC 743) <u>CII</u>	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja za pretovar (utovar/istovar ili preko perona) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vagon Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja za pretovar (utovar/istovar ili preko perona) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vagon Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika (CPC 7111) b. Prevoz tereta (CPC 7112) v. Usluge guranja i vuče (CPC 7113) g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**) d. Pomoćne usluge za železnički transport (CPC 743) <u>CIV, CV</u>	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1,2,3,4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta (CPC 7112) <u>CIII</u>	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**) <u>CIII</u>	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2,3,4 – Nema ograničenja
a. Prevoz putnika (CPC 7111)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
b. Prevoz tereta (CPC 7112) v. Usluge guranja i vuče (CPC 7113) g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Pomoćne usluge za železnički transport (CPC 743) <u>CVI</u>		
a. Prevoz putnika (CPC 7111) b. Prevoz tereta (CPC 7112) v. Usluge guranja i vuče (CPC 7113)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Održavanje i popravka železničke opreme (CPC 8868**)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (potrebne posebne dozvole)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>CVII</u>		
<u>D. Drumski transport</u>		
a. Prevoz putnika, (CPC 7121+7122) v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) <u>CI</u>		
b. Prevoz tereta, (CPC 7123) <u>CI</u>	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika (CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta (CPC 7123) v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744)		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
CIV			
a. Prevoz putnika (CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta (CPC 7123) CII	Način 1 - Ne obavezujemo se (osim za međunarodni transport regulisan bilateralnim i multilateralnim sporazumima) Načini 2, 4 – Nema ograničenja Način 3 – Nema ograničenja (osim za međunarodni transport regulisan bilateralnim i multilateralnim sporazumima)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867) CII	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) CII	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim– bez ograničenja za usluge pretovara (sa vozila na vozilo ili na parkingu) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vozilo Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim – bez ograničenja na pretovar (sa vozila na vozilo ili na parkingu) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vozilo Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
a. Prevoz putnika (CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta (CPC 7123) CIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867) d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) CIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Ne obavezujemo se	
a. Prevoz putnika (CPC 7121+7122) CV	Način 1 - Ne obavezujemo se- Prekogranično pružanje usluga prevoza je regulisano isključivo bilateralnim i multilateralnim sporazumima Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	
b. Prevoz tereta, (CPC 7123)	Način 1 - Ne obavezujemo se	Način 1 - Ne obavezujemo se	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) CV	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867) CV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika, (CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta, (CPC 7123) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867) d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) CVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) CVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz putnika (CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta (CPC 7123) v. Iznajmljivanje vozila sa vozačem (CPC 7124) g. Održavanje i popravka opreme za drumski saobraćaj (CPC 6112+8867) d. Pomoćne usluge za drumski prevoz (CPC 744) CVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
E. Cevovodni transport		
a. Transport goriva (CPC 7131) CI	Način 1, 2, 4 – Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što pružalac usluge treba da se osnuje kao akcionarsko društvo	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
b. Prevoz druge robe (CPC 7139) CI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
a. Transport goriva (CPC 7131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE TRETMANA	NACIONALNOG
b.Prevoz druge robe (CPC 7139)			
<u>CIII, CIV</u>			
Ž. Pomoćne usluge vezane za sve oblike transporta			
a. Usluge rukovanja robom (CPC 741) b. Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742) v. Agencijske usluge transporta robe (CPC 748) g. Ostale usluge (CPC 749)	Načini 1,2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<u>CI</u>			
a.Usluge rukovanja robom (CPC 741) v.Agencijske usluge transporta robe (CPC 748)	Načini 1, 2, 3 i 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<u>CII</u>			
b.Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742)	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<u>CII</u>			
g. Ostale usluge (CPC 749)	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za – nema ograničenja za usluge pretovara (sa prevoza na prevoz ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vozilo Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za – bez ograničenja za usluge pretovara (sa prevoza na prevoz ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na vozilo Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	
<u>CII</u>			
a.Usluge rukovanja robom (CPC 741) v. Agencijske usluge transporta robe (CPC 748) g. Ostale usluge (CPC 749)	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim za - nema ograničenja za pretovar (sa palube na palubu ili preko keja) i/ili za korišćenje opreme za pretovar tereta na palubi	
<u>CIII</u>			

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJE PRISTUPA TRŽIŠTU	OGRANIČENJE NACIONALNOG TRETMANA
		Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742) CIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2,3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja robom (CPC 741) b. Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742) v. Agencijske usluge transporta robe (CPC 748) g. Ostale usluge (CPC 749) CIV	Način 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja robom (CPC 741) b. Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742) CV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
v. Agencijske usluge transporta robe (CPC 748) g. Druge usluge (CPC 749) CV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja robom (CPC 741) b. Skladištenje i skladišne usluge (CPC 742) v. Agencijske usluge transporta robe (CPC 748) g. Ostale usluge (CPC 749) CVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

Član 3.

Prilikom deponovanja instrumenta potvrđivanja Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi depozitaru, dostavlja se i tekst Deklaracije, koji glasi:

DEKLARACIJA

„Budući da je teritorija Kosova i Metohije u sastavu Republike Srbije i da se na osnovu Rezolucije saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 (1999) nalazi pod međunarodnom upravom, izražavanje pristanka na obavezivanje Republike Srbije na Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi, ne može se tumačiti kao priznavanje nezavisnosti Kosova⁴⁷, koje u Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi predstavlja UNMIK, niti se time između Republike Srbije i Kosova* formira ugovorni odnos u smislu pravila Bečke konvencije o ugovornom pravu (1969), kojom je regulisana materija zaključenja i izvršenja međunarodnih ugovora.

Zaključivanjem i izvršavanjem Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi se ni na koji način ne prejudicira pitanje statusa Kosova*, kao ni nadležnosti i ovlašćenja Specijalnog predstavnika generalnog sekretara UN i KFOR u skladu sa Rezolucijom 1244 (1999) i Ustavnim okvirom za privremenu samoupravu na Kosovu (Uredba UNMIK br.2001/9 od 15. maja 2001.).

Nijedna radnja koju vlada Kosova*, odnosno Privremene institucije samouprave u Prištini, preduzmu prilikom zaključivanja i sprovođenja ovog protokola se ne može smatrati validnom ukoliko prekoračuje ovlašćenja Privremenih institucija samouprave u Prištini ili zadire u ovlašćenja i dužnosti koje su rezervisane za specijalnog predstavnika generalnog sekretara UN kako je određeno Rezolucijom Saveta bezbednosti UN br.1244 (1999) i Ustavnim okvirom za privremenu samoupravu na Kosovu.“

---

⁴⁷ ovo određenje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 (1999) i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova

DECLARATION

“Whereas the territory of Kosovo and Metohija is an integral part of the Republic of Serbia and that in accordance with United Nations Security Council resolution 1244 (1999) it is placed under an international administration, indicating consent in respect of the Republic of Serbia to be bound by the Additional Protocol 6 on Trade in Services to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement cannot be interpreted as recognition of the independence of Kosovo*, represented in the Central European Free Trade Agreement by the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK), nor does it mean that a treaty relationship is established between the Republic of Serbia and Kosovo* according to the rules of the Vienna Convention on the Law of Treaties (1969), governing matters related to the signature and application of international treaties.

Signing and application of the Additional Protocol 6 on Trade in Services to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement is by all means without prejudice to the status issue of Kosovo⁴⁸ or to the powers and responsibilities of the Special Representative of the UN Secretary-General and those of the Kosovo Force (KFOR) under Resolution 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo (UNMIK Regulation No. 2001/9 of 15 May 2001).

No actions taken by the Government of Kosovo* or by the Provisional Institutions of Self-Government (PISG) in Pristina to sign and apply this Protocol cannot be considered valid if exceeding the powers of PISG in Pristina, or if encroaching upon the powers and responsibilities reserved for the Special Representative of the United Nations Secretary-General, as established in UNSCR 1244 (1999) and the Constitutional Framework for Provisional Self-Government in Kosovo”.

---

⁴⁸ This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 (1999) and the ICJ Opinion on the Kosovo’s Declaration of independence.

Član 4.

O izvršavanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi stara se ministarstvo nadležno za ekonomske odnose sa inostranstvom.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Pravni osnov za usvajanje teksta Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi - CEFTA 2006, sadržan je u članu 97. tačka 1. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svoj međunarodni položaj i odnose sa drugim državama i međunarodnim organizacijama i članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije prema kome Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. Razlozi za potvrđivanje međunarodnog sporazuma

Republika Srbija je 19. decembra 2006. godine postala ugovorna strana Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi. Pored Republike Srbije, CEFTA Strane su Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Severna Makedonija, Republika Moldavija, Crna Gora i UNMIK/Kosovo. CEFTA sporazum definiše opšte obaveze koje se odnose na trgovinu robom i uslugama.

Osnovni ciljevi Sporazuma CEFTA 2006 su, između ostalog, konsolidacija, u okviru jedinstvenog sporazuma, postojećeg nivoa trgovinske liberalizacije postignutog kroz mrežu bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini, poboljšanje uslova za dalje unapređenje ulaganja, proširenje trgovine robom i uslugama, kao i otklanjanje prepreka i nepravilnosti u trgovini i olakšanje kretanja roba i usluga između strana sporazuma.

Sporazum o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi je stupio na snagu 26. jula 2007. godine. Narodna skupština je usvojila Zakon o potvrđivanju Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi - CEFTA 2006 („Službeni glasnik RS“, broj 88/07) i on se u Republici Srbiji primenjuje od 24. oktobra 2007. godine.

Članom 40. Zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi - CEFTA 2006 (u daljem tekstu: „Sporazum CEFTA 2006“ - „Službeni glasnik RS“, broj 88/07 i „Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori“, broj 8/11), predviđeno je osnivanje Zajedničkog komiteta kao organa čiji su članovi predstavnici svih ugovornih strana i čija nadležnost je nadgledanje i sprovođenje izvršavanja odredbi Sporazuma CEFTA 2006. U skladu sa ovlašćenjima, Zajednički komitet može da donosi odluke u slučajevima koji su predviđeni Sporazumom CEFTA 2006. Ove odluke su obavezujuće za sve ugovorne strane.

Poglavlje VI deo A Sporazuma CEFTA 2006 se odnosi na usluge i član 27. predviđa da će CEFTA Strane razvijati i proširivati saradnju u cilju postepene liberalizacije i uzajamnog otvaranja svojih tržišta za usluge, u kontekstu evropskih integracija, a uzimajući u obzir relevantne odredbe Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) pod okriljem Svetske trgovinske organizacije (STO) i obaveze koje su preuzele CEFTA Strane kao članice STO prema GATS.

Član 29. Sporazuma CEFTA 2006 navodi da će pregovori o postizanju postepeno višeg nivoa liberalizacije međusobne trgovine uslugama CEFTA Strana biti pokrenuti i sprovedeni u skladu sa članom 5. GATS, koji određuje uslove pod kojima se mogu zaključivati bilateralni i regionalni sporazumi o liberalizaciji trgovine uslugama. Takvi sporazumi moraju da imaju značajan sektorski obuhvat, odnosno da se odnose na većinu sektora usluga i da se u tim sektorima praktično izjednače domaći i strani pružaoci usluga u smislu ograničenja nacionalnog tretmana koje definiše GATS. Posledica ovih uslova je da bilateralni i regionalni sporazumi o

liberalizaciji trgovine uslugama sadrže viši nivo liberalizacije međusobne trgovine uslugama od onog koji strane u tim sporazumima imaju u okviru STO.

Republika Srbija je bila inicijator pokretanja ovih pregovora. Jedan od prioriteta predsedavanja Republike Srbije Sporazumu CEFTA 2006, koji su usvojeni na sednici Vlade od 22. oktobra 2009. godine, obuhvatao je pripreme za otpočinjanje pregovora o liberalizaciji trgovine uslugama u regionu CEFTA. Tada je formirana Radna grupa za liberalizaciju trgovine uslugama (Radna grupa), čiji mandat je bio da razvija i proširuje saradnju između CEFTA Strana u cilju postepene liberalizacije međusobne trgovine uslugama u skladu sa čl. 27. i 29. Sporazuma CEFTA 2006.

Na sastanku CEFTA Zajedničkog komiteta, održanom 7. novembra 2012. godine u Tirani, usvojeni su Ministarski zaključci od kojih se jedan odnosi na otvaranje pregovora o liberalizaciji međusobne trgovine uslugama, i glasi: „Prepoznajući spremnost za otvaranje tržišta usluga, očekujemo da pregovori o liberalizaciji trgovine uslugama otpočnu početkom 2013. godine. Obuhvat liberalizacije trebalo bi da bude u skladu sa članom 5. GATS. Pregovori će se voditi na multilateralnom nivou u prioritnim sektorima, ostavljajući mogućnost vođenja plurilateralnih i bilateralnih pregovora o specifičnim sektorima i podsektorima, a naročito kada su u pitanju sporazumi o međusobnom priznavanju profesionalnih kvalifikacija”.

Vlada je o ovome informisana u Izveštaju sa pomenutog sastanka, koji je prihvaćen Zaključkom Vlade 05 Broj 037-9251/2012 od 29. decembra 2012. godine.

Liberalizacija trgovine uslugama u skladu sa GATS predviđa uklanjanje šest vrsta ograničenja koja se odnose na mere koje utiču na slobodan pristup tržištu, a koje se ne smeju primeniti na strane usluge ili njihove pružaoce, ako njihova primena nije jasno naznačena u listi obaveza. To su:

- a) ograničenja broja pružalaca usluga;
- b) ograničenja ukupne vrednosti uslužnih transakcija, ili sredstava;
- v) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija, ili ukupnog obima ostvarenog rezultata uslužne delatnosti;
- g) ograničenja broja lica koja mogu da uposle pojedini sektori, ili pružaoци usluga;
- d) mere kojima se ograničava, ili zahteva pružanje usluge kroz posebnu formu pravnog lica, ili zajedničkih ulaganja; i
- đ) ograničenja procentualnog učešća stranog kapitala, ili ograničenja ukupne vrednosti stranog ulaganja.

Pored toga, potrebno je obezbediti jednake uslove poslovanja na tržištu za domaće i strane pružaoce usluga, drugim rečima, nacionalni tretman. Bilo koja razlika u tretmanu, mora biti jasno naznačena u listi obaveza, kako bi primena iste bila dozvoljena.

Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama sastoji se iz osnovnog teksta i 3 aneksa. Osnovni tekst sadrži definicije i odredbe GATS, koje su prilagođene potrebama regionalnog sporazuma o slobodnoj trgovini uslugama.

Aneks 1 sadrži definicije kategorija fizičkih lica koje mogu privremeno boraviti na teritoriji svih CEFTA Strana radi pružanja usluga i dozvoljeno vremensko trajanje privremenog boravka. Definicije i vremensko trajanje privremenog boravka su u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o zapošljavanju stranaca i dobijena je saglasnost nadležnih ministarstava.

Aneks 2 sadrži osnovne principe za regulisanje telekomunikacionih usluga koji važe u okviru STO i za čije prihvatanje je pribavljena saglasnost nadležnih institucija.

Aneks 3 čini konsolidovana lista preuzetih obaveza svih CEFTA Strana. Osnovu za nivo liberalizacije Republike Srbije su predstavljale obaveze koje su već preuzete u okviru procesa pristupanja STO. Za svaku obavezu iznad tog nivoa, pre prihvatanja je pribavljena saglasnost nadležnih institucija.

Pregovori su formalno završeni krajem 2016. godine, do kada je održano deset rundi pregovora. Jedino preostalo pitanje bilo je političke prirode i odnosilo se na obeležavanje CEFTA Strana u tekstu dokumenta. Nakon dve godine konsultacija, u kojima su učestvovali i predstavnici Kancelarije za Kosovo i Metohiju i Ministarstva spoljnih poslova, postignut je dogovor da CEFTA Strane budu obeležene rimskim brojevima u skladu sa redosledom kojim su navedene u preambuli Sporazuma CEFTA 2006. Republika Srbija označena je rimskim brojem VI.

Vlada je 21. juna 2019. godine donela Zaključak 05 Broj: 337-4989/2019-2 kojim se utvrđuje Osnova za prihvatanje teksta i prihvata tekst Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi, a državni sekretar u Ministarstvu trgovine, turizma i telekomunikacija, Stevan Nikčević, ovlašćuje da u ime Vlade, kao zastupnika Republike Srbije prihvati tekst Dodatnog protokola 6.

Nakon usaglašavanja teksta i pravno-tehničke redakcije, Zajednički komitet CEFTA je 18. decembra 2019. godine u Tirani usvojio Dodatni protokol 6 Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi. Imajući u vidu da je članom 24. Protokola predviđeno da dokument podleže potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju, u skladu sa zahtevima predviđenim domaćim zakonodavstvom svake CEFTA Strane, stoga je obaveza Republike Srbije da, u skladu sa svojim zakonodavstvom, potvrdi Dodatni protokol 6 Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi.

3. Finansijske obaveze koje nastaju za Republiku Srbiju izvršavanjem međunarodnog sporazuma

Izvršavanjem Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi ne stvaraju se nove finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

4. Procena finansijskih sredstava potrebnih za izvršavanje međunarodnog sporazuma

Implementacija Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazumu o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi ne iziskuje dodatna finansijska sredstva.